

OPERA

ZUID

JAARVERSLAG &
JAARREKENING 2025

INHOUDSOPGAVE

- 1. BESTUURSVERSLAG 4**
  - 1.1 *INLEIDING 4*
  - 1.2 CULTURELE PRESTATIES 9**
    - 1.2.1 *GROTEZAALPRODUCTIES 9*
    - 1.2.2 *OPERA VOOR KINDEREN 13*
    - 1.2.3 *PARTICIPATIE OPERA: BOM 15*
    - 1.2.4 *TALENTOPERA 17*
    - 1.2.5 *EVENEMENTEN EN SAMENWERKINGEN 19*
    - 1.2.6 *INTERNATIONALE ACTIVITEITEN 20*
  - 1.3 MAATSCHAPPELIJKE WERKING 22**
    - 1.3.1 *EDUCATIE 22*
    - 1.3.2 *PARTICIPATIE 25*
    - 1.3.3 *TALENTONTWIKKELING EN NIEUWE MAKERS 26*
  - 1.4 VOORUITBLIK ACTIVITEITEN 2026 27**
  - 1.5 PUBLIEKSWERKING EN COMMUNICATIE 28**
  - 1.6 BEDRIJF EN ORGANISATIE 30**
    - 1.6.1 *WERKGEVERSCHAP EN FAIR PRACTICE 31*
    - 1.6.3 *GOVERNANCE 33*
      - 1.6.3.1 *SAMENSTELLING BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT 40*
  - 1.7 FINANCIËN 43**
    - 1.7.1 *EXPLOITATIERESULTAAT 43*
    - 1.7.2 *LIQUIDITEITSPPOSITIE 43*
    - 1.7.3 *EIGEN VERMOGEN 43*
    - 1.7.4 *EIGEN INKOMSTEN 44*
    - 1.7.5 *ONDERNEMERSCHAP 44*
    - 1.7.6 *RISICOPARAGRAAF/TOEKOMST 45*
- 2. VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT 2025 46**
- 3. JAARREKENING 47**
  - 3.1 *BALANS PER 31 DECEMBER 2025 47*
  - 3.2 CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2025 49**

- 3.3 KASTROOMOVERZICHT 2024 50
- 3.4 GRONDSLAGEN VOOR DE JAARREKENING 51
- 3.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025 54
- 3.6 TOELICHTING EXPLOITATIEREKENING 2024 59
  - 3.6.1. *BATEN* 59
  - 3.6.2. *LASTEN* 61
  - 3.6.3. *WNT – VERANTWOORDING* 62
- 4. PRESTATIEVERANTWOORDING 65
- 5. HANDTEKENINGENBLAD 66
- 6. CONTROLEVERKLARING 67

1. BESTUURSVERSLAG

1.1 INLEIDING

Terugblik op 2025: Vuur - ondanks ontoereikende brandstof

“Allen gooiden brandstof op het vuurtje, waardoor het vuur oplaaide tot een gigantisch vreugdevuur, waarvan de gloed de schoonheid op de gezichten van alle aanwezigen deed stralen”

(Williams, cf. voorwoord bij ons meerjarenplan VUUR, 2025-2028).

Wij zijn er trots op dat we, ondanks de moeilijkheden, schaarste en uitdagingen waarmee Opera Zuid geconfronteerd wordt, deze uitspraak op elk moment en in elke uiting van het afgelopen jaar hebben kunnen waarmaken.

‘Zal er in donkere tijden nog gezongen worden?’ - deze vraag stelde Bertolt Brecht in zijn indringende gedicht *Aan ons nageslacht/Aan wie na ons komen*. Het antwoord luidt uiteindelijk volmondig: ja! En dat is ook het antwoord dat Opera Zuid het afgelopen jaar met overtuiging en vuur heeft uitgedragen: *ook dán zal er gezongen worden, precies óver de donkere tijden*.

2025 markeerde het eerste jaar van de nieuwe Cultuurnotaperiode 2025-2028. Na het zeer positieve advies van de Raad voor Cultuur - dat Opera Zuid als ‘kleine maar krachtige motor van de vernieuwing van het operagenre in Nederland’ benoemde - en de bekroning van *Blauwbaards Burcht* tot ‘Opera van het Jaar’ eind 2024, begon Opera Zuid aan deze nieuwe periode met vertrouwen - maar tevens met de realiteit van een ontoereikende structurele financiering voor ons gezelschap. 2025 werd daarom ook een jaar waarin we onze plannen ingrijpend moesten bijstellen en al onze wendbaarheid, inventiviteit en innovatieve kracht moesten inzetten om onze artistieke en maatschappelijke opdracht te kunnen blijven vervullen.

Hoewel de Raad voor Cultuur nadrukkelijk pleitte voor structurele versterking van onze basisfinanciering, bleef een verhoging van het subsidieplafond uit. De aanbeveling werd niet overgenomen door het ministerie van OCW. Daarmee is een fundamentele disbalans in het operabestel bestendig: ‘een extreme subsidiekloof tussen de regionale operagezelschappen, die geen recht doet aan de praktijk’ (RvC) en dus aan de opdracht. Dit had verstrekken gevolgen, want ons oorspronkelijke activiteitenplan uit VUUR werd hiermee onuitvoerbaar. Dit betekende over de hele Cultuurnotaperiode een fundamentele wijziging qua programmering (zonder evenwel van artistieke en maatschappelijke koers te wijzigen) van twee grotezaalproducties per seizoen naar één grotezaalproductie in het voorjaar, aangevuld met een alternatieve najaarsprogrammering.

2025 werd daardoor een jaar waarin wij tegelijk moesten bewijzen dat wij onze rol duurzaam kunnen waarmaken én dat het huidige financieringsmodel ontoereikend is. Wij hebben beide bewezen. Met het vuur dat ons eigen is, kijken wij in dit verslag zowel terug als vooruit.

Drie stuivers - een onschatbaar fortuin

Voor 2025 vonden wij het cruciaal om - ook in het licht van duurzaamheid en fair practice - de oorspronkelijk geplande producties en opdrachten overeind te houden. Daarvoor werd een grote publiek-private fondsenwervingscampagne opgezet. Dankzij het succes van deze campagne hebben wij een zeer geslaagde *Die Dreigroschenoper* kunnen neerzetten, de best bezochte productie in de geschiedenis van Opera Zuid.

Dankzij de zowel uitzonderlijke als noodzakelijke steun van onze decentrale overheden - én dankzij de steun van private donateurs en fondsen, alsook innovatieve samenwerkingsverbanden - hebben wij in 2025 ons oorspronkelijk geplande activiteitenpalet van twee breed toegankelijke grotezaal-titels, een nieuwe opera voor kinderen, een talent-coproductie en ons community-project Buurt Opera Malpertuis kunnen realiseren.

Mede door de waardevolle en vernieuwende samenwerkingsverbanden die we met partners als Toneelgroep Maastricht, Theater aan het Vrijthof, PLT en Parktheater Eindhoven initieerden, werden 'drie stuivers' een onschatbaar fortuin.

Dit was echter geen vanzelfsprekendheid. Onze dank aan alle bijdragers is groot. We liepen in 2025 over een brug die we samen nog aan het bouwen waren, in het - op ieder moment buitengewoon spannende - vertrouwen dat we de overkant zouden bereiken.

Drie stuivers - een bedelaarsbudget

Deze prestatie onderstreept daarmee ook onze structurele kwetsbaarheid. Onze najaarsproductie *Die Dreigroschenoper* werd enkel mogelijk gemaakt door een aanvullende financiering van onze decentrale overheden, sponsors en private fondsen. Wij zijn de provincies Limburg en Noord-Brabant, de gemeente Maastricht, VSBfonds, André en Marjorie Rieu, Cultuurfonds, Gubbels-Huijnen Foundation en de Kurt Weill Foundation zeer erkentelijk voor de financiële ondersteuning, die onze productie - en daarmee ons overleven - mee mogelijk maakten. Bovendien zijn wij de decentrale overheden dankbaar voor hun inzet om samen met ons het streefbedrag van ruim één miljoen euro, dat nodig was voor *Die Dreigroschenoper*, op te halen.

De extra steun en de gezamenlijke zoektocht naar andere en aanvullende financieringsvormen was cruciaal in de missie om het genre opera te beschermen en de operavoorziening Zuid-Nederland niet verloren te laten gaan.

Dankzij deze bijdragen kon ook ons ondernemerschap maximaal renderen: we konden hierdoor hogere inkomsten boeken uit recettes en sluiten het jaar positiever af dan begroot - en kunnen hierdoor met meer vertrouwen investeren in komende producties, zoals *Uprising* komend najaar (2026).

Publieke basisinfrastructuur kan niet afhankelijk zijn van incidentele reddingsoperaties. Wij willen door onze werking en onze resultaten in dit jaarverslag nogmaals aantonen dat wij als cultuurinstelling publieke investeringen ruimschoots waarmaken en doen renderen.

2025 in artistiek perspectief

In het voorjaar brachten wij *Le Villi & Silenzio*, waarin Puccini's jeugdwerk in dialoog werd gebracht met hedendaagse reflectie en verstillig, middels een opdracht voor de jonge

Wolting & Versteegh B.V.

accountants belastingadviseurs

Gerard Bruningstraat 12

6416 EB Heerlen

tel. 045-5425511

info@wolting.nl

Nederlandse componist Karmit Fadael. Met deze productie bevestigde Opera Zuid haar signatuur: theatrale zeggingskracht, muzikaal en scenisch vakmanschap en een spannend spanningsveld tussen traditie en vernieuwing. Ons publiek volgde ons in deze avontuurlijke aanpak en daagde in groten getale op.

Met **Die Dreigroschenoper** van Kurt Weill en Bertolt Brecht, zetten we onze lijn van lef en artistieke actuele zeggingskracht voort. Theaterregisseur Servé Hermans regisseerde met groot succes zijn eerste grote operaproductie. Zijn partnerschap met Opera Zuid-dirigent Enrico Delamboyne en met een artistiek team vanuit Opera Zuid resulteerde in opera op het scherpst van de snede. Met bijna 12.000 bezoekers tijdens de tournee waren alle voorstellingen uitverkocht met wachtlijsten. Artistiek werd de productie geprezen om haar lef, actualiteitswaarde en genre-overstijgende aanpak. Landelijke en internationale pers benadrukten de inventiviteit, de muzikaliteit en de maatschappelijke zeggingskracht.

De inhoudelijke en artistieke thematiek - ongelijkheid, moraal en bestaanszekerheid - verbonden we met onze sociaal-artistieke werking, waaronder de Buurt Opera Malpertuis (BOM). Daarmee werd de brug geslagen tussen repertoire, actualiteit en community en bleven we opera verbinden met het hart van onze maatschappij.

Als community-project, BOM, kozen we voor de muziek en de thematiek van het stuk **Happy End** van Kurt Weill en Bertolt Brecht. Door samen zingen, samen maken, samen debatteren en samen werken, werd de band tussen (zelf)ontplooiing, empathie en maatschappelijke verbinding door kunst onderstreept en verdiept.

In 2025 werkten we doorlopend aan ons publiek van morgen, door in te blijven zetten op educatie en het ontwikkelen van nieuwe kinderopera. In 2025 stonden wij als opdrachtgever en initiërend coproducent aan de wieg van de nieuwe opera voor kinderen, **Atman!**, gecomponeerd door Leonard Evers op een nieuwe tekst van Bart Moeyaert – een tekst die inmiddels ook in boekvorm is verschenen en die op moment van schrijven de Woutertje Pieterse Prijs voor Jeugdliteratuur won. De voorstelling **Atman!** werd in de studio van Opera Zuid voorbereid, gecreëerd en vertoond in de vorm van try-outs, waardoor de makers hun werk konden ontwikkelen aan de hand van de belangrijkste kritische reacties: die van kinderen zélf.

Binnen de structurele samenwerking tussen de drie BIS-operahuizen brachten we **Dido & Aeneas** als talentproductie in samenwerking met De Nationale Opera Studio. Deze productie ging op tournee en was in Zuid-Nederland te zien in een uitverkocht PLT Heerlen.

2025 in financieel perspectief

Het boekjaar 2025 hebben wij financieel sluitend kunnen afronden met behoud van het originele activiteitenplan. Dat was echter enkel mogelijk door een beperking op de interne groei en een aanvullende fondsenwervingscampagne. Het succes van zowel **Le Villi & Silenzio** als **Die Dreigroschenoper** benadrukt en bevestigt het draagvlak en de behoefte in onze regio. Er is grote vraag naar grootschalige, breed toegankelijke opera. Tijdens de tournees meldden zich theaters met verzoeken tot bijboekingen, die wij om financiële redenen niet konden honoreren. Wij krijgen meer aanvragen dan wij (financieel) kunnen honoreren.

De extra incidentele middelen van de gemeente Maastricht, de Provincie Limburg en de Provincie Noord-Brabant werden tijdelijk en *eenmalig* verstrekt, om lucht te geven aan de continuïteit en het voortbestaan van Opera Zuid, vanuit het belang en de waarde van onze rol en voorziening voor onze decentrale overheden. Andermaal blijkt: publieke basisinfrastructuur kan niet afhankelijk zijn van incidentele reddingsoperaties.

Het wegvallen van een tweede grotezaalproductie per seizoen betekent vanaf 2026-2027 minder spreiding en minder speelbeurten in Zuid-Nederland waardoor niet alleen onze opdracht en onze presentie maar ook ons ondernemerschap en verdienvermogen fel aangetast wordt. De publieke middelen waarmee wij werken zijn dan niet voorwaardenscheppend maar werken juist beperkend voor ons ondernemerschap.

En dat ondernemerschap is cruciaal voor de rol die wij enige BIS-operavoorziening voor Zuid-Nederland spelen in een breed en divers cultureel ecosysteem. Deze rol is niet optioneel; zij is verankerd in regionale spreiding, talentontwikkeling, samenwerking met Philzuid en de zuidelijke theaters. Deze samenwerkingen vormen een symbiotisch netwerk dat wederzijds afhankelijk is. De afschaling raakt daarom niet alleen Opera Zuid, maar het bredere ecosysteem.

Toekomstperspectief

Opera Zuid leverde in 2025 artistiek en maatschappelijk topniveau met aantoonbaar publieksbereik en maatschappelijke impact. De huidige structurele financiering is echter onvoldoende om deze rol duurzaam te blijven vervullen.

We zochten naar andere incidentele, tijdelijke en aanvullende financieringsvormen en (co)productiepartners. De Raad voor Cultuur onderschreef expliciet dat Opera Zuid meer armslag nodig heeft om haar basisfunctie en opdracht als volwaardig BIS-gezelschap te kunnen blijven uitvoeren. Dit stemt ons hoopvol, want nog meer dan aan geld hebben wij behoefte aan *perspectief*. In de breed aangenomen Tweede Kamer motie die de Minister van OCW onder andere opriep om bij de eerstvolgende herverdeling van de BIS middelen het subsidiebedrag voor de operafunctie in regio Zuid zodanig aan te passen dat '*dit in verhouding staat tot de omvang van de functie*'. Dat perspectief is voor Opera Zuid cruciaal. Opera gaat over wat het betekent mens te zijn. Over hoop, moraal, conflict, verbeelding en verbinding.

Maar ook over verantwoordelijkheid. In 2025 hebben wij aangetoond dat wij onze verantwoordelijkheid nemen – artistiek, maatschappelijk en financieel.

Dank

Een speciaal woord van dank aan alle partners, donateurs, vrienden, ondersteuners en overheden, zonder wiens bijdragen en inzet wij het afgelopen jaar niet hadden kunnen realiseren. Een hecht en stevig team vormde steeds de ruggengraat van onze werking. Passie, vuur en vakmanschap drijft hen elke dag om de Opera Zuid missie waar te maken. De jubel en het applaus van het afgelopen jaar komt hen toe.

Waut Koeken
Intendant

1.2 CULTURELE PRESTATIES

1.2.1 GROTEZAALPRODUCTIES

Le Villi van Giacomo Puccini & Silenzio van Karmit Fadael

Voor onze voorjaarsproductie koos Opera Zuid met *Le Villi* van Giacomo Puccini voor een onvergetelijke dansopera vol passie, liefde en mystiek. We koppelden de opera van Puccini aan een nieuwe creatie.

Met *Le Villi & Silenzio* bereikte Opera Zuid succesvol volgende doelen van haar missie: brede artistieke beleving van (minder bekend) top-repertoire, gekoppeld aan artistieke ontdekking en innovatie. Daarbij wilden we verder werken aan de vernieuwing van onze kunstvorm door onverwachte en nieuwe kruisbestuivingen.

We verbonden daarom Puccini's jeugdwerk *Le Villi* (de 'wraakgeliefden') met een nieuwe opdracht kans voor de jonge Nederlandse componist Karmit Fadael: *Silenzio*.

Afbeelding1 De feestelijke overdracht van de nieuwe compositie *Silenzio* aan Philzuid

Met de keuze voor de choreograaf, danseres en filmmaker Dreya Weber als regisseur (bekend als aerialist en choreograaf voor o.m. P!nk en Taylor Swift) wilden we het romantisch repertoire voorzien van nieuwe perspectieven en daarmee nieuw en nog diverser publiek aantrekken en prikkelen. Geïnspireerd op het thema van het duistere woud als metafoor voor verdwaald raken in het leven, ging componist Karmit Fadael aan de slag.

Dit is *Le Villi & Silenzio* geworden, een meditatie op de thema's liefde, verlatenheid en verdwaald zijn, kernthema's uit Puccini's eerste opera.

'Bravo! Wat een toverachtige voorstelling heeft Opera Zuid gemaakt door Puccini en Karmit Fadael te combineren... fraai om te zien, muzikaal sterk en met een echte Wow factor.' [Recensie de Volkskrant](#)

Publiek

Veertien keer konden we de dansopera ('opera ballo') *Le Villi & Silenzio* opvoeren, waarvan twee keer in de openlucht, voor een totaal van 13.647 bezoekers. Met een cast van drie jonge, talentvolle zangers, een klein, dansend koor én zeven allround dansers was deze

productie een wervelend succes voor ons publiek. Jong talent Sílvia Sequeira maakte alle beloftes waar en de dansers die zelfs in de lucht dansten, maakten het geheel tot een spectaculaire voorstelling die door alle bezoekers gewaardeerd werd. De combinatie van dans en intense muziek maakte de productie een ideale voorstelling voor nieuw operapubliek. De hoge kwaliteit van de muziek én het feit dat dit werk van de überbekende componist Puccini zelden wordt opgevoerd, zorgden ervoor dat ook de doorgewinterde operaliefhebber in groten getale opdaagde en kon genieten. In het algemeen bezochten relatief veel jongeren de voorstelling en in Theater aan het Vrijthof werd de helft van de zaal bezet door bezoekers onder de 40 jaar.

Openluchtvoorstellingen

Dankzij het prachtige voorjaar van 2025 konden wij ons jaarlijkse plan van de presentatie en het genot van opera onder de sterren afgelopen jaar uitvoeren: we speelden twee keer in de open lucht, onder de sterren. De voorstelling werd uitgevoerd op het - gratis toegankelijke - festival Opera op de Parade in 's Hertogenbosch (uniek in heel Europa) en - met aanpassingen - in het openluchttheater van Valkenburg. *Le Villi & Silenzio* haalde op de Parade in Den Bosch maar liefst 7.000 bezoekers. De grootst mogelijke exposure voor nieuwe opera!

Regie en choreografie Dreya Weber | Muzikale leiding Karel Deseure | Compositie en tekst (Silenzio) Karmit Fadael | Tekst (Silenzio) Rick van Veldhuizen | Decor- en lichtontwerp Bretta Gerecke | Kostuumontwerp Marrit van der Burgt | Dramaturgie Joep Hupperetz | Associate regie en choreografie Lauren Poulton | Koorleiding Jori Klomp | Orkest Philzuid | Koor Theaterkoor Opera Zuid | Anna Sílvia Sequeira | Roberto Denzil Delaere | Guglielmo Ivan Thirion

Die Dreigroschenoper van Kurt Weill & Bertolt Brecht

Met de productie van *Die Dreigroschenoper* hebben we naast onze intrinsieke artistieke doelen ook al onze strategische doelen kunnen bereiken: door een unieke out-of-the-box samenwerking en coproductie tussen gezelschappen en theaters hebben we de meervoudigheid van opera vorm en gezicht gegeven: *Die Dreigroschenoper* was een samenwerkingsconstellatie tussen een operagezelschap, een toneelgezelschap, een orkest en twee theaters (*Theater aan het Vrijthof*, *PLT*, *Philzuid* en *TGM*). Hierdoor heeft deze productie haar impact enorm vergroot en immens succes gehad. We hadden deze productie nooit kunnen realiseren zonder steun van onze partners, onze decentrale overheden, en onze private donateurs.

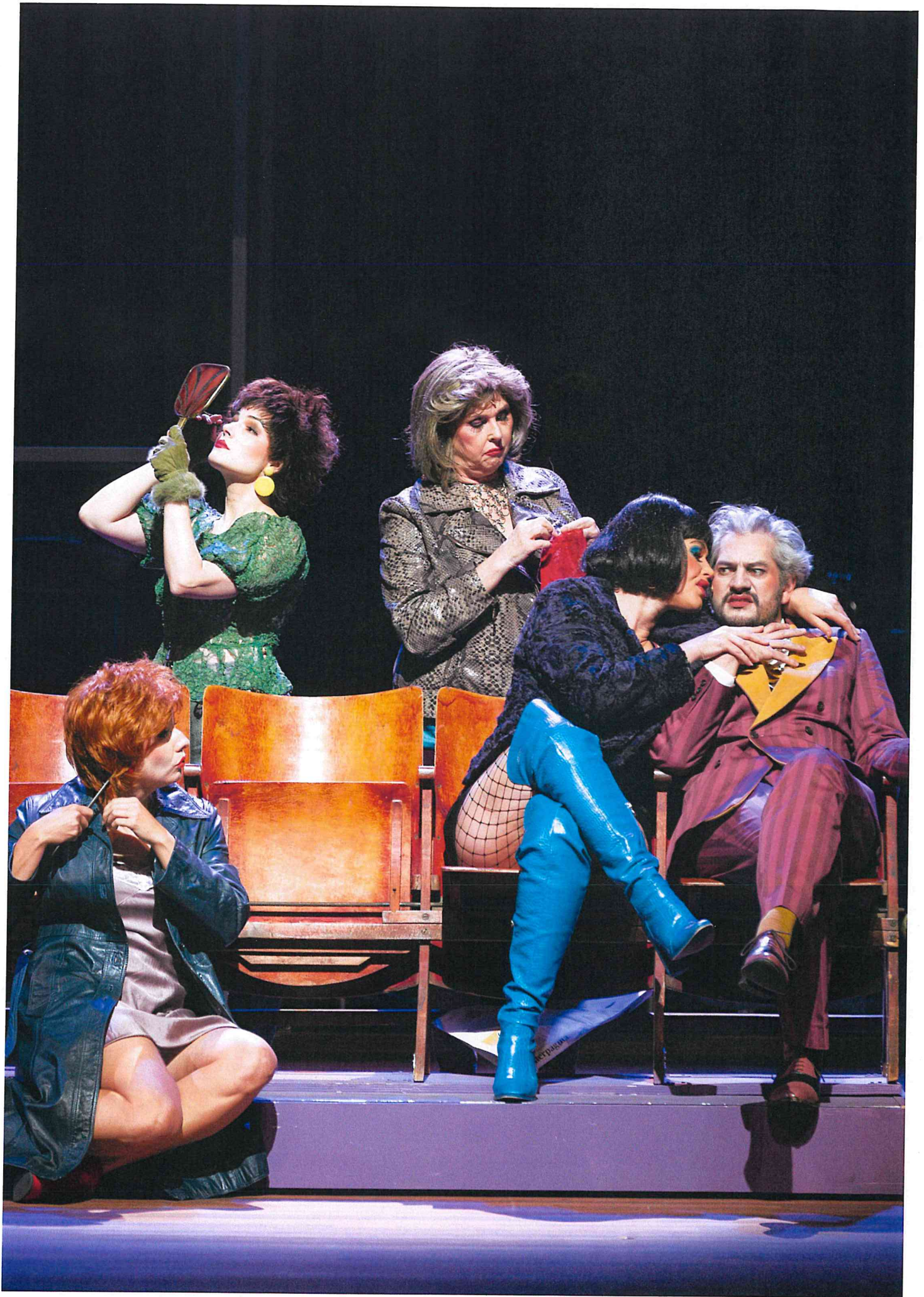
‘Het was vrijdag tijdens de première in het Theater aan het Vrijthof in Maastricht steeds alsof de theatrale scènes ter plekke ontstonden.’
[Recensie Trouw](#)

Opera Zuid liet met deze productie wederom zien waar het gezelschap voor staat: *Die Dreigroschenoper* was zinnenprikkelend muziektheater dat het publiek uitdaagde om kritisch te kijken naar de samenleving en moraal door een overrompelende en kwaliteitsvolle ervaring.

We spraken een breed en divers publiek aan, met een cast die volledig uit Nederlands talent bestond en een artistiek-morele vraagstelling die heel veel mensen wist te raken, in gewikkelde tijden. Het project kende een uitzonderlijk groot publieksbereik, trok bijna 12.000 bezoekers en werd zeer positief ontvangen door regionale, landelijke en internationale pers. Daarmee behoort *Die Dreigroschenoper* tot de meest succesvolle producties in de geschiedenis van Opera Zuid.

Inclusief try-out speelden we 14 voorstellingen in steden in ons kerngebied en heel Nederland en bereikten we in totaal 11.564 bezoekers. De voorstellingen in Den Haag, Utrecht, Den Bosch en de dernière in Maastricht waren al uitverkocht ruim voor de start van de tour. Ook in alle andere steden speelden we voor volledig uitverkochte zalen.

Regie Servé Hermans | Muzikale leiding Enrico Delamboye | Decorontwerp Amber Vandenhoeck
| Kostuumontwerp Lobke Houkes | Lichtontwerp Uri Rapaport | Dramaturgie Ludo Costongs,
Joep Hupperetz | Orkest Philzuid | Macheath/Mackie Messer Maarten Heijmans/Michael
Wilmering | Polly Peachum Maartje Rammeloo | Jonathan Jeremiah Peachum Huub Claessens |
Celia Peachum Lien Haegeman | Tigerbrown Marcel van Dieren | Lucy Brown Nikki Treurniet |
Die Spelunken-Jenny Lucie van Ree | Ein Moritatensänger Kiki Géron | Hakenfingerjakob
Jacques de Faber

1.2.2 OPERA VOOR KINDEREN

***Atman!* van Leonard Evers & Bart Moeyaert**

Ook in 2025 werkten we doorlopend aan ons publiek van morgen; door in te zetten op educatie en het ontwikkelen van nieuwe opera voor jong publiek. We zijn er trots op in 2025 opnieuw aan de basis te liggen van een nieuwe opera voor kinderen en families.

'Isabel Pronk haalt alles uit de kast om overtuigend een verdwaald kind neer te zetten: ze is energiek en grappig en klimt op allerlei manieren op en over het inventieve decor van Douwe Hibma; een soort houten apenrots waar je met gemak een stad vol onverwachte hoeken, straten en portieken in kunt herkennen.'

- [Recensie Theaterkrant](#)

We ontwikkelden de opdracht voor componist Leonard Evers en meesterverteller Bart Moeyaert om een nieuwe opera voor kinderen te schrijven, met als oorspronkelijke thema 'verlies'. Hieruit ontstond de nieuwe opera *Atman!*. Het ontstaan van deze opera vond plaats in onze Studio Malpertuis: eerst door creatie-workshops in de zomer en vervolgens door een repetitie- en creatieperiode in september, gevolgd door try-outs voor een publiek van in totaal 340 kinderen, die via een 'recensie-opdracht' feedback konden geven aan de verdere ontwikkeling van het stuk. De aanwezige kinderen konden in dialoog gaan met componist Leonard Evers, regisseur Annemiek van Elst en librettist Bart Moeyaert. Hun reacties werden meegenomen in het verdere maakproces.

De centrale vraag: 'wat is jouw thuis? Is dat een huis met een 't' ervoor? De plek waar je geboren bent, waar je woont, waar je ontbijt? Of is het een gevoel vanbinnen?' zorgde voor gespreksstof met het jonge publiek.

Voor Evers is muziek de toegangspoort tot een onbegrensde wereld, waar hij stijlen, personages en soms zichzelf ontmoet. In deze puurheid schuilt de kracht van *Atman!*. 'Ik hoop dat de mensen in de zaal iets - een gevoel - zullen herkennen, alsof ergens een lichtje gaat branden.'

Deze productie realiseerden wij in co-productie met partner De Nationale Opera. De Nederlandse Reisopera bouwde het decor in hun ateliers.

Tijdens de kerstvakantie vonden de première en acht voorstellingen plaats in de Boekmanzaal, Amsterdam, gespeeld voor bijna 1.000 bezoekers. In het voorjaar van 2026 gaat *Atman!* op tournee langs theaters in heel Nederland.

Deze productie realiseerden wij in coproductie met partner De Nationale Opera. De Nederlandse Reisopera bouwde het decor in hun ateliers.

Regie Annemiek van Elst | **Compositie** Leonard Evers | **Libretto** Bart Moeyaert | **Decorontwerp** Douwe Hibma | **Kostuumontwerp** Maartje Prins | **Lichtontwerp** Cor van den Brink | **Dramaturgie** Joep Hupperetz, Wout van Tongeren | **Cast:** zang Isabel Pronk / Liza Vjera Lozica accordeon Kaat Vanhaverbeke

Wolting & Versteegh B.V.

accountants belastingadviseurs

Gerard Bruningstraat 12

6416 EB Heerlen

tel. 045-5425511

info@wolting.nl

1.2.3 PARTICIPATIE OPERA: BOM

Onze community-opera 'Buurt Opera Malpertuis' (BOM) vormt een fundament en cruciaal sluitstuk in onze focus op participatie (zie hoofdstuk participatie/maatschappelijke werking), maar speelt ook een onmisbare rol in onze visie op inclusie en artistieke toegankelijkheid.

Door de groei van het project op het vlak van deelname van kinderen en jongeren krijgt ook het ideaal van Opera Zuid op het terrein van educatie - voor kinderen en scholen die verder van de kansrijke context afstaan - meer en meer invulling en realisatie.

Na meer dan vijf jaar van opbouw en groei werd in 2025 verdergebouwd aan dit belangrijke sociaal-artistieke community-project, waarbij de ingrediënten van de meervoudige kunstvorm opera bijdragen aan ontplooiing, expressie, zelfredzaamheid, verbinding en communicatie.

Voor 2025 werd gekozen voor het thema 'Happy End' met de gelijknamige opera van Kurt Weill en Bertolt Brecht als basis. Hierdoor kon de BOM thematisch, muzikaal, inhoudelijk en qua betekenis/impact worden verbonden aan onze grotezaalproductie *Die Dreigroschenoper*. De deelnemers volgden het proces van *Die Dreigroschenoper* en woonden onze voorstelling bij; tevens gingen ze op hun eigen ritme en wijze aan de slag met de artistieke expressievormen en maatschappelijke thema's uit het oeuvre van Weill en Brecht.

In de loop van 2025 werd gewerkt aan een script, op basis van workshops en presentaties van de dramaturgie van Brecht en de muziek van Weill. Er vonden zanglessen, theaterlessen, presentaties en coachings plaats en week na week werden Weill en Brecht ankers van reflectie en expressie, verbonden met de dagelijkse realiteit van mensen.

Publieksreactie: 'De voorstelling gisteren was fantastisch en stak professioneel echt goed in elkaar.' Chapeau!

In 2025 groeide de groep deelnemers exponentieel (onder meer met nieuwe buurtbewoners van buitenlandse afkomst) en werd de 'BOM kids' opgericht, een werking voor kinderen die buiten het traditionele aanbod voor muziekonderwijs vallen. Door het 'zwaan-kleef-aan-principe' groeide deze kindergroep, die door deelname aan *Happy End* ook qua expressie, ontplooiing en zelfvertrouwen fors kon groeien. Hiervoor zette Opera Zuid extra educatie-expertise in.

We bleven daarbij de samenwerking met welzijnsinstelling Trajekt verderzetten en uitbouwen. De kernvraag getrouw: 'wat betekent geluk en een gelukkige afloop voor jou?' Voor deze samenwerking is permanent een opbouwwerker bij het project betrokken. Opbouwwerker Manon Pachen over BOM: 'Het is zo waardevol te merken dat ze elkaar steunen in het proces en dat ze elkaar ook buiten Opera Zuid opzoeken.'

Aan het thema - en aan de voorstelling *Happy End* - werd een heel jaar gewerkt. De uiteindelijke toonmomenten vonden plaats in de Studio van Opera Zuid in januari 2026. Daarover in het volgende jaarverslag meer.

Het proces van onze BOM werd een jaar lang gevolgd door [banter.studio](#) - die het project BOM registreerden voor een documentaire over het proces en de mensen. In 2026 zal deze

documentairefilm in première gaan en vervolgens via verschillende kanalen gepubliceerd worden.

Voor de totstandkoming van de BOM danken wij het Elisabeth Strouven Fonds niet alleen voor de belangrijke financiële en morele ondersteuning, maar ook voor het gebruik van de faciliteiten.

Regie Tamara Jongerden | Muzikale leiding Tim Sabel | Zangcoaching Ginette Puylaert |
Kinderrepetitor Tim Stoter | Kostuums Kostuum Atelier Opera Zuid | Toneelbeeld Nathalie Smeets |
Lichtontwerp MartinJan Gaasbeek | Dramaturgie Joep Hupperetz | Geluidstechniek Sam Collins |
Kap & Grime Andrej Gabron | Audio Roderik Povel, Lobke Houkes | Productieleiding Kyra Bertram |
Opbouwwerk Manon Pachen

1.2.4 TALENTOPERA

Voor de jaarlijkse samenwerking tussen Opera Zuid, De Nationale Opera en de Nederlandse Reisopera rondom talentontwikkeling, werd voor de periode 2025-2028 een nieuw samenwerkingsconvenant opgesteld. De focus van de samenwerking werd hernieuwd gericht op de ontwikkeling van de jonge (zang- en co-repetitor) professionals van de Opera Studio en de wijze waarop zij zich door deze samenwerking kunnen verhouden tot - en tonen aan - publiek in heel Nederland.

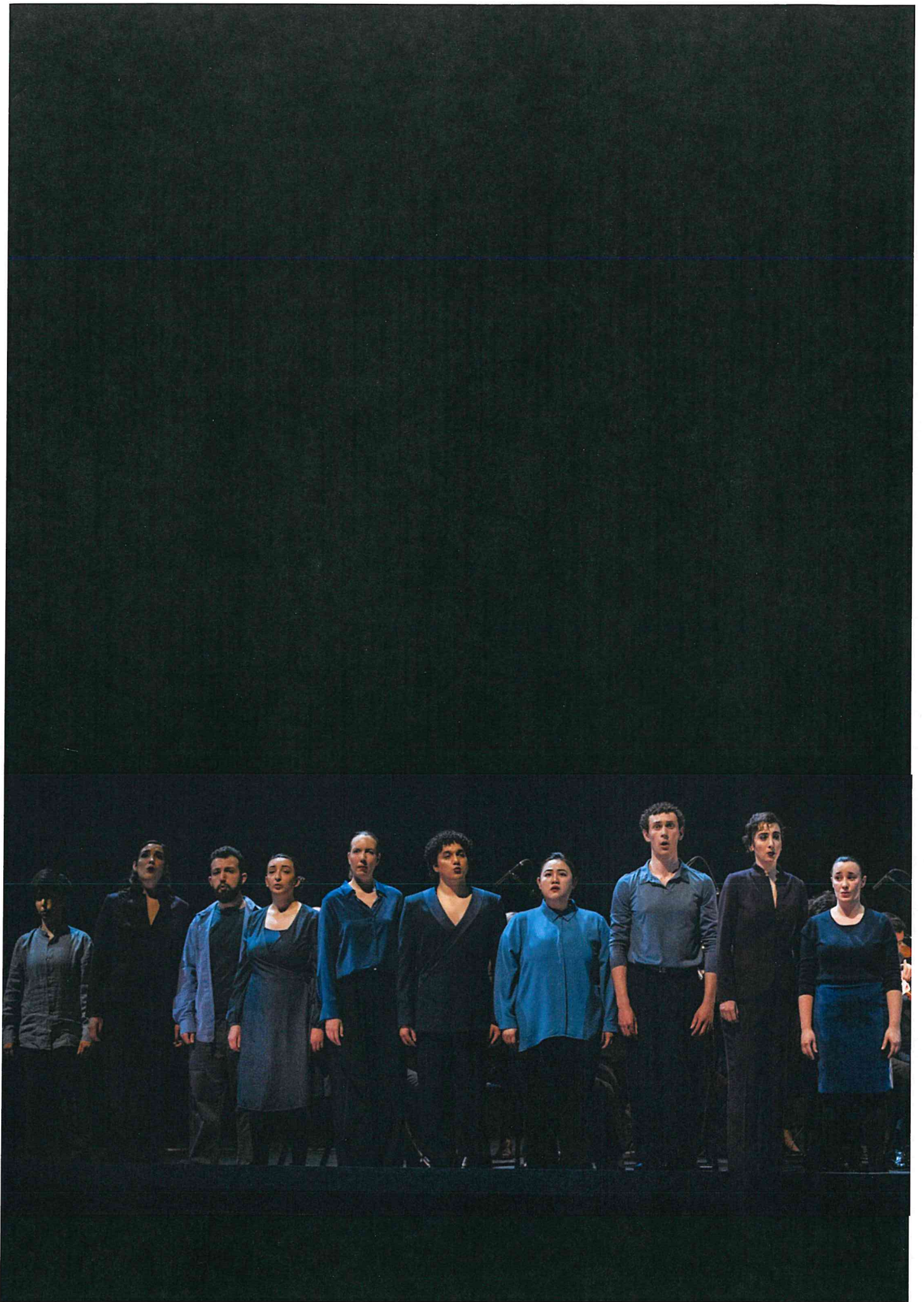
'Dirigent Delaforge slingert je het verhaal in.' [Recensie Trouw](#)

In 2025 was DNO de leidende producent, voor de opera ***Dido and Aeneas*** van Henry Purcell. Door DNO werd gekozen voor een semi-concertante productie, waarbij Rosemary Joshua, artistiek leider van de Opera Studio, de regie voor haar rekening nam. Bijzonder was de samenwerking met het Nederlands Kamerorkest, de befaamde barokspecialiste Camille Delaforge en leden van haar ensemble Il Caravaggio. Het speciaal voor deze productie samengestelde koor bestond uit studenten van diverse Nederlandse conservatoria. Na audities kregen de studenten die aan de productie konden deelnemen voorbereidende sessies van de dirigent van het Koor van De Nationale Opera, Edward Ananian-Cooper, en van Rosemary Joshua.

De voorstelling speelde driemaal in Amsterdam en driemaal op tournee: Arnhem, Enschede en Heerlen. In totaal bezochten ruim 5.000 bezoekers deze voorstelling. In Heerlen werd gespeeld voor een uitverkocht PLT. Daarnaast was de productie ook (inter)nationaal zichtbaar en beschikbaar via streaming op OperaVision, het streaming-platform van Opera Europa, wat met name groot belang had voor de internationale exposure van de jonge zangers. Met deze online stream werden er in 2025 in totaal 46.241 internationale kijkers bereikt.

Regie Rosemary Joshua | **Muzikale leiding** Camille Delaforge | **Dramaturgie** Jasmijn van Wijnen |

Zangers Dido Martina Myskohlid | Belinda Franciana Noguez | Second Woman Sophia Fiuza Hunt | Aeneas Leander Carlier | Sorceress/ Sorcerer Polly Leech | First Witch Sophia Fiuza Hunt | Second Witch Rita Fernandez | Sailor Salvador Villanueva | **Orkest** Nederlands Kamerorkest | **Koor** DNO Young Barique Voices

1.2.5 EVENEMENTEN EN SAMENWERKINGEN

Naast onze kernactiviteiten van twee grotezaalproducties per jaar, onze talentenopera en kinderopera, organiseerden wij of namen wij gedurende 2025 deel aan kleinere projecten, waarvan we hieronder de belangrijkste evenementen kort toelichten.

Nederlandse Dansdagen

Ieder jaar werken wij samen met de Nederlandse Dansdagen door onze Studio Malpertuis open te stellen en in te richten als alternatieve locatie voor één van de dansvoorstellingen. In 2025 was dat de voorstelling *Raging Against Various Elements* van ARK/Connor Schumacher; een rauwe techno-jazzmusical over verlies, woede en overleven. De productie werd dat weekend ook bekroond met de Zwaan voor de meest indrukwekkende dansproductie 2025.

Festival JekerKlassiek

Ook afgelopen jaar werkten we in juni weer samen met het Festival JekerKlassiek in het Jekerkwartier in Maastricht, om een vrij toegankelijk evenement te presenteren met een zo breed mogelijk aanbod aan korte optredens voor groot publiek. Het avontuurlijke, laagdrempelige concept van JekerKlassiek past naadloos bij Opera Zuid. Voor de editie 2025 werkten we met zangeres Kiki Géron aan een programma dat tevens een preview bood voor onze najaarsproductie, *Die Dreigroschenoper* van Kurt Weill. Fotograaf en auteur Laurens Bouvrie was zeer enthousiast over onze bijdrage aan het festival, blijkt uit de [reportage van RTV Maastricht](#).

Netherlands Lyric Opera Festival

Centraal in de missie van Opera Zuid staat het ondersteunen van jong talent (zie Talentontwikkeling en nieuwe makers). Daarom opende Opera Zuid afgelopen juni/juli de deuren voor het nieuwe internationale Young Artist programma van Lochlan Brown (zelf een talent-alumnus en assistent-dirigent bij Opera Zuid) en sopraan Chelsea Bonagura (speelde rollen in *Der Schauspieldirektor* en *La Scala di Seta/Il Signor Bruschino*). Drie weken lang vonden er masterclasses, werksessies, auditietrainingen en repetities plaats bij Opera Zuid en andere locaties in Maastricht. Opera Zuid steunde het festival d.m.v. artistieke medewerking van dramaturg Joep Hupperetz, facilitaire ondersteuning en hulp van de technische afdeling en het kostuumatelier en auditietraining en carrièreadvies met intendant Waut Koeken. Het finalestuk van het festival bestond uit enkele opvoeringen van de opera *Gianni Schicchi* en *Opera Scenes*.

Wolting & Versteegh B.V.

accountants belastingadviseurs

Gerard Bruningstraat 12

6416 EB Heerlen

tel. 045-5425511

info@wolting.nl

1.2.6 INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Naast onze lokale wortels in Maastricht, onze functie in het regionale culturele ecosysteem van Zuid-Nederland en onze landelijke rol in de ontwikkeling van het operagenre, speelt Opera Zuid ook een rol op het internationale operatoneel. We zijn trots op onze internationale exposure, waaruit blijkt dat wij ons door de goede reputatie van onze programmering en van onze artistieke en productionele aanpak, alsook door de kwaliteit van ons werk, als klein operagezelschap hebben kunnen ontwikkelen tot internationaal gevraagde samenwerkingspartner. Met name de internationale reputatie van ons kostuumatelier verdient hierbij vermelding.

Deze internationale exposure is niet enkel gunstig voor onze merknaam, voor ons ondernemerschap en onze rol binnen het grotere geheel van de operawereld, maar komt vooral ook ten goede aan Nederlandse artiesten met wie wij werken en hun carrièreontwikkeling. Dankzij internationale samenwerkingsverbanden kunnen Nederlandse makers en artiesten stappen zetten op het internationale podium. Een mooi voorbeeld hiervan is dat de jonge artiesten die de talentproductie *Eternal Road* (2023) maakten (coproductie met Théâtres de la Ville de Luxembourg), afgelopen jaar werden gevraagd om het project **Spitzköpfe und Rundköpfe** te maken. Een voorstelling die in de Kurt Weill Festwoche in Dessau geprogrammeerd stond, alsook in Keulen, Bonn en Amsterdam te beleven was. Zangeres Kikki Géron, onze dramaturg Joep Hupperetz en ons ontwerptalent Lobke Houkes konden deze ervaring en exposure toevoegen aan hun curriculum.

Tijdens het zomerseizoen 2025 stonden twee producties met Opera Zuid signatuur internationaal op de affiches. Het Buxton Opera Festival (UK) programmeerde onze productie van Mozart's **Der Schauspieldirektor**, en onze coproductie **Rigoletto** in regie van Julien Chavaz - met door Opera Zuid vervaardigde kostuums - was te beleven bij de vermaarde Santa Fe Opera (VS).

In juli speelde *Der Schauspieldirektor*, onder de Engelse titel **The Impresario**, in het Buxton Opera Festival in het Verenigd Koninkrijk. De speelsheid en humor van onze productie had de aandacht van de festivalleiding getrokken vanwege de charme en low-budget inventiviteit van de show. Onze dramaturg Joep Hupperetz en ons hoofd kostuumatelier - tevens ontwerper - Leo van den Boorn, hielpen ter plaatse mee aan de nieuwe versie voor Buxton. Een mooi onderdeel van de samenwerking was de duurzame ontmanteling van de decoronderdelen, waardoor alle materialen een nieuwe bestemming kregen en tegelijkertijd onze opslagcapaciteit werd ontlast.

In augustus was **Rigoletto** - een coproductie van Irish National Opera (Dublin), Santa Fe Opera en Opera Zuid - geprogrammeerd bij de beroemde Santa Fe Opera in de Verenigde Staten. De regie van deze voorstelling was van Julien Chavaz, met wie Opera Zuid eerder samenwerkte als regisseur van *Roméo et Juliette* (2021) en als artistiek partner (Nouvel Opéra de Fribourg (*Die Zauberflöte*, 2019 en *La voix humaine & L'heure espagnole*, 2020)). De kostuums voor deze productie, die in het openluchttheater van Santa Fé straalden in de ondergaande zon, werden vervaardigd door Opera Zuid. Het is bijzonder pijnlijk dat wij deze productie (die oorspronkelijk gepland stond voor het komende voorjaar 2026), door de ontoereikende Rijksfinanciering de komende Cultuurnotaperiode niet met ons Nederlandse publiek kunnen delen. We zijn blij dat we de prachtige kostuums toch konden doen renderen

en tonen door ze in te zetten voor de documentairefilm die banter.studio maakt over onze community opera.

Ook in 2025 werd de voorstelling van de jonge talenten Pedro Beriso en Mart van Berckel **Ändere die Welt!** opgevoerd in Dresden (Semperoper). De voorstelling *Ändere die Welt* is onderdeel van de samenwerking tussen DNO, de Nederlandse Reisopera en Opera Zuid rondom de Opera Studio. De Semperoper bracht in hun herneming het Nederlandse artistieke team samen met de zangers van hun eigen Junges Ensemble.

Helaas hebben we door de omprogrammeringen vanwege de ontoereikende financiering een aantal internationale coproductiekansen verloren. Dit is meer dan jammer en niet op korte termijn te herstellen.

Tegelijkertijd blijven we kansen en mogelijkheden onderzoeken voor internationale samenwerkingen die ook het cultuurlandschap in Nederland en in onze regio versterken en ten goede komen aan onze strategische doelen op terreinen als duurzaamheid en ondernemerschap. We zijn erg trots op het feit dat wij internationaal op de radar staan en een gewaardeerde en gevraagde speler blijven.

Opera Zuid is aangesloten bij de koepelorganisatie Opera Europa en maakt gebruik van dat netwerk om onze internationale zichtbaarheid en presentie in de grotere keten te borgen. In dit netwerk bespreken we de toekomst en uitdagingen voor de kunstvorm opera in een steeds sneller veranderende wereld.

Zowel onze productie **Blauwbaards Burcht** als **Dido and Aeneas** waren te zien op het internationale streamingsplatform van Opera Europa, Operavision.

Wij waren afgelopen jaar diep geroerd door de steunbetuigingen aan ons, en brieven aan de minister van OCW, die vanuit dit Europese netwerk kwamen, onder andere van spelers als Teatro Real Madrid.

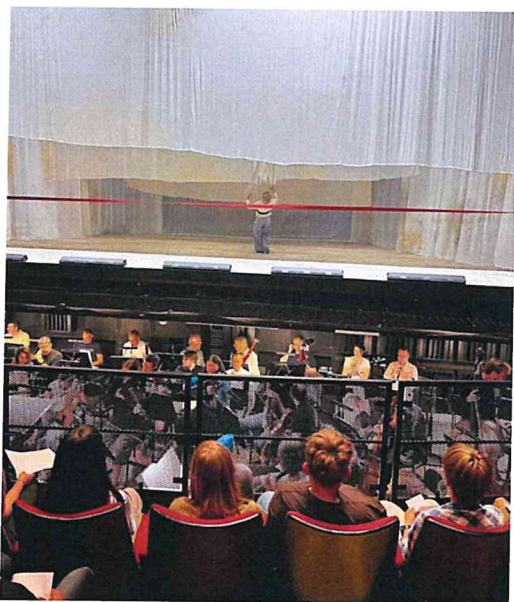
1.3 MAATSCHAPPELIJKE WERKING

1.3.1 EDUCATIE

De educatieprojecten van Opera Zuid brachten het afgelopen jaar honderden leerlingen, studenten en jonge musici in aanraking met de wereld van opera. Dankzij rondleidingen, workshops, repetitiebezoeken en nagesprekken konden deze jongeren ons vak zelf ervaren en werd opera zichtbaar én toegankelijk.

Tijdens het Rondje Cultuur, georganiseerd door Kaleidoscoop, bezochten op 16 april, 18 april en 2 oktober in totaal 90 leerlingen van het Bernard Lievegoed College verschillende culturele instellingen in Maastricht, waaronder Opera Zuid. In zes rondes van 45 minuten kregen zij een rondleiding door het gebouw, namen zij een kijkje bij een repetitie en leerden zij meer over de actuele voorstelling. Dat maakte indruk. Een leerling zei enthousiast: *'Ik vond Opera Zuid echt het leukste.'* Ook docenten en collega's waren geraakt. De combinatie van uitleg, een blik achter de schermen en het zien van kostuums en repetities zorgden ervoor dat sommigen diep ontroerd waren. De manier waarop de activiteit werd begeleid, werd daarbij als bijzonder waardevol ervaren.

"De leerlingen en wij waren erg enthousiast! Het programma zat goed in elkaar en was lekker afwisselend."

In mei vond in samenwerking met Philzuid het project Kunsten van de Opera plaats rondom de productie *Le Villi & Silenzio*. Zestien leerlingen van het Koning Willem II College bezochten tijdens de montageweek het Parktheater Eindhoven. Zij bezochten een repetitie, volgden een workshop, namen deel aan een Q&A met dirigent en regisseur en ontdekten tijdens een backstage rondleiding wat er allemaal komt kijken bij een operaproductie. Het afwisselende programma zorgde voor grote betrokkenheid.

Ook studenten werden actief betrokken. Zeventien studenten Vaktherapie (richting muziek) van Hogeschool Zuyd bezochten Opera Zuid voor een rondleiding en (zang)workshop. Wat voor sommigen begon met twijfel, eindigde in enthousiasme. Een student gaf eerlijk toe: *'Een opera is niet iets wat ik op eigen houtje zou bezoeken. Het voelde eerder niet toegankelijk voor mij.'* Juist door het speelse karakter van de workshop en de open sfeer veranderde dat beeld volledig. Studenten mochten alles bekijken, vragen stellen en zelf ervaren wat opera inhoudt. Samen zingen, meer leren over stemtechniek en vervolgens 's avonds een voorstelling bijwonen maakte diepe indruk. *'De bombastische muziek en mooie dansen zijn mij bijgebleven. Na deze eerste ervaring ben ik zeker bereid om nog een opera te bezoeken.'* Een belangrijke drempel werd weggenomen.

Ook jonge musici bood Opera Zuid in 2025 extra verdieping. Voorafgaand aan een voorstelling van *Le Villi & Silenzio* in Nijmegen was er voor het Keizerstads Jeugdorkest een Q&A met de dirigent. Door deze ontmoeting konden zij met meer diepgaande kennis en betrokkenheid de voorstelling beleven.

Een bijzonder omvangrijk educatietraject vond plaats rondom de jeugdvoorstelling *Atman!*. Tussen 8 september en 2 oktober bereidden docenten muziek en beeldend onderwijs klassen voor op hun bezoek. Leerlingen leerden muziek uit de opera en werkten creatief aan een eigen 'thuisje'. Tijdens de try-outs in de studio van Opera Zuid ontvingen we op 24, 25 en 26 september maar liefst 340 leerlingen. Zij kregen een rondleiding en volgden een theaterworkshop. Het traject werd afgesloten met een reflectie-les in de klas, waarin leerlingen tips en tops deelden. Hun opmerkingen werden daadwerkelijk meegenomen in de verdere ontwikkeling van de voorstelling. Een school reageerde enthousiast: *'Wat mooi om te horen dat de feedback van onze leerlingen zo serieus is meegenomen en heeft bijgedragen aan de verdere ontwikkeling van de voorstelling. Wij - en zeker ook de kinderen - vonden het heel leuk om de voorstelling te bewonderen.'*

Twintig leerlingen van het United World College Maastricht bezochten in het kader van het programma Youth Social Entrepreneurship een repetitie van *Die Dreigroschenoper*. Tijdens hun bezoek kregen zij een rondleiding door het Opera Zuid-gebouw en maakten zij via een theaterspel kennis met de thematiek en inhoud van de productie, waarna zij een repetitie bijwoonden. Het enthousiasme was groot. In de woorden van de begeleiders: *'Thanks a lot for Monday, it was the highlight of YSE for all the students.'* Het bezoek liet zien hoe opera kan inspireren, ook binnen bredere maatschappelijke en ondernemende programma's.

Wederom kwamen leerlingen van het Bernard Lievegoed College naar Opera Zuid voor een repetitiebezoek. Ditmaal kreeg de eindexamenklas Drama een exclusief kijkje achter de schermen, inclusief rondleiding, korte workshop en repetitiebezoek aan *Die Dreigroschenoper*. Daarnaast gingen zij in gesprek met regisseur Servé Hermans en dramaturg Ludo Costongs, waardoor zij niet alleen het artistieke proces zagen, maar ook inzicht kregen in de inhoudelijke en conceptuele keuzes achter de voorstelling. Voor leerlingen die zelf met theater bezig zijn, was dit een waardevolle verdieping.

In het kader van Kunsten van de Opera, in samenwerking met Philzuid, ontvingen we op 7 november 34 leerlingen van het UWC in het Theater aan het Vrijthof. Tijdens de montageweek van *Die Dreigroschenoper* werden zij meegenomen achter de schermen, letterlijk: ze bezochten de kleedkamers, de hair & make-up afdeling en ze betraden het podium om het decor van dichtbij te bekijken. In een theaterworkshop leerden zij het verhaal kennen en spraken zij met dramaturg Joep Hupperetz en kostuumontwerper Lobke Houkes. Uiteraard sloten zij af met een repetitiebezoek, waardoor alle onderdelen samenkwamen in de praktijk.

Op 12 en 13 november bezochten leerlingen van het Bernard Lievegoed College de voor- en generaal van *Die Dreigroschenoper*. Het betrof voornamelijk eindexamenleerlingen die het vak Kunst Algemeen volgden. Door de voorstelling live te ervaren, kregen de theorie en analyse uit de les directe betekenis en context.

Ook buiten Maastricht werd de najaarsproductie educatief omlijst. Op 25 november bezochten veertig leerlingen van het Trevianum uit Sittard het PLT Theater Heerlen. Voorafgaand aan de avondvoorstelling volgden zij een verdiepende workshop van educatiemedewerker Lobke Houkes en muziekdocent en ensemblelid in de opera Tim Stoter, waarin zij een muzikaal fragment uit de opera instudeerden en het verhaal leerden kennen. Daarnaast kregen zij een rondleiding door het theater, inclusief backstage. 's Avonds woonden zij gezamenlijk de voorstelling bij.

Het was inspirerend om te zien hoe nieuwsgierig en betrokken de leerlingen waren - van inhoud tot productie, van kostuums tot dramaturgie. Door hen niet alleen te laten kijken, maar ook te laten ervaren, bevragen en meedoen, maken we samen cultuur toegankelijk én begrijpelijk.

De educatiewerking van Opera Zuid laat zien dat opera mensen kan verrassen, raken en verbinden. Of het nu gaat om leerlingen die voor het eerst een repetitie bijwonen, studenten die ontdekken dat opera wél toegankelijk is, of kinderen die zich verwonderen over zang, muziek en verbeelding; telkens weer wordt de blik verruimd en ontstaat er ruimte voor nieuwe ervaringen.

1.3.2 PARTICIPATIE

Buurt Opera Malpertuis

Opera Zuid wil operakunst met zoveel mogelijk mensen delen, ongeacht achtergrond, herkomst, opleiding, culturele en emotionele bagage of financiële draagkracht. Opera is een ultieme menselijke expressievorm, die individuele emoties kan verbinden met een gedeeld besef van gemeenschap, in een taal die wij allen begrijpen: de taal van muziek.

Daarom organiseert Opera Zuid jaarlijks de Buurt Opera Malpertuis (BOM): een participatieproject voor wijkbewoners met muziek en theater als ontplooiingsmiddelen. De BOM is een culturele ontmoetingsplek voor de meer kwetsbare en eenzame mensen in de wijk, die een grote(re) afstand hebben tot regulier cultuuraanbod in het centrum van Maastricht of daarbuiten. De insteek is om de drempel om mee te doen voor buurtbewoners zo laag mogelijk te maken.

‘Dit is mijn sprookje.’ – Els

‘De BOM geeft mij het gevoel dat ik er mag zijn.’ – Julise

‘De BOM was een manier om mijzelf te vinden.’ - Martin

Samenwerkingen

Natuurlijk kunnen wij dit project niet alleen dragen; dankzij de samenwerking met welzijnsorganisatie Trajekt en Conservatorium Maastricht kunnen wij onze deelnemers (project)ondersteuning bieden. Daarnaast was in de editie 2025-2026 ook de steun van Elisabeth Strouven Fonds en Stichting Kannunik Salden/Nieuwenhof onmisbaar. Mede hierdoor kunnen wij volwassenen én kinderen de kans geven zich creatief te ontplooiën op het opera podium, zich onder te dompelen in de magische wereld van zang en theater én kunnen wij ze helpen volwaardiger deel te nemen aan de samenleving.

WijkJury in samenwerking met Theater aan het Vrijthof

Ook in 2025 ondersteunde Opera Zuid het door Adelheid Roosen geïnitieerde de WijkJury. Het project past bij Opera Zuid vanwege de manier waarop dit initiatief mensen uit alle lagen van de bevolking kennis laat maken met cultuur - het project bereikt met name de mensen die vanwege hun persoonlijke leefomstandigheden niet gemakkelijk met de podiumkunsten in aanraking komen.

Onder leiding van een Roedelchef bezochten mensen van uiteenlopende culturele achtergronden en leeftijden verschillende voorstellingen, waaronder toneel, opera en dans. Na afloop van de voorstelling spraken zij telkens met schrijvers, dramaturgen, acteurs en/of regisseurs. Aan het einde van het theaterseizoen kozen zij hun favoriet.

1.3.3 TALENTONTWIKKELING EN NIEUWE MAKERS

Opera Zuid heeft vernieuwing, verjonging en talentontwikkeling in het bloed zitten. Gevestigde artiesten staan op ons toneel hand in hand met nieuwe, jonge talenten. Wij hechten daarbij grote waarde aan de wederkerigheid van talentontwikkeling. Jonge talenten krijgen mogelijkheden om zich te ontplooiën in een veilige context, omgekeerd bieden zij ons nieuwe perspectieven, andere zienswijzen en manieren van werken. Hierdoor blijven wij voortdurend uitgedaagd in een snel veranderende wereld.

Naast onze jaarlijkse samenwerking met DNO en NRO rondom talentontwikkeling ontwikkelden we daarom ook eigen strategieën en manieren om deze missie waar te maken. De samenwerking met DNO en NRO is in de eerste plaats geënt op ontwikkeling van jonge zangtalenten. Wij willen ons daarbij vooral inzetten voor doorontwikkeling en duurzame carrièrekansen.

Daarnaast vinden wij het belangrijk om behalve voor zangers en creatives ook te investeren in de ontwikkeling van talenten in de broodnodige ondersteunende beroepen; van techniek tot productie en culturele bedrijfsvoering. Dat doen we bijvoorbeeld door het bieden van stages en van trajecten op maat. We konden het afgelopen jaar een beperkt aantal stagemogelijkheden bieden, alsook 'snuffelstages', waarbij jonge mensen van de beroepspraktijk kunnen proeven met het oog op verdere oriëntatie. Zo gaven we ruimte aan studenten Arts, culture & heritage van de Universiteit Maastricht om op onze vloer onderzoek te doen. De komende periode begeleiden we ook studenten Cultuurmanagement van de Universiteit Antwerpen.

Deze aanpak voor jonge en nieuwe makers leverde in het jaar 2025 een aantal mooie voorbeelden op, waarvan we er in dit verslag enkele willen uitlichten.

Bij onze productie van Puccini's *Le Villi* boden we de jonge Nederlandse componist **Karmit Fadael** de opdracht om een nieuw proloogwerk bij dit stuk te schrijven, met dezelfde vocale en orkestrale krachten ter beschikking. (zie hoofdstuk 2.1). Karmit schreef op onze vraag haar werk speciaal met de stem van **Silvia Sequeira** in gedachten, een indrukwekkend talent dat na haar masterstudie in Maastricht op aanbeveling van Opera Zuid als *associate artist* in de Nationale Opera Studio terecht kwam. Silvia's hoofdrol in zowel *Silenzio* als *Le Villi* heeft haar internationaal gelanceerd.

Eén van de drijvende gedachten achter de opdracht aan Karmit was het verbinden van de allereerste opera van een toentertijd aanstormende jonge maker - Puccini - met het eigentijdse en vrouwelijke perspectief van een jonge aanstormende componist die ook haar eerste stappen in de mogelijkheden van het medium 'opera' kan exploreren. Vanuit de bovengenoemde wederkerigheid hebben wij samen met Karmit veel geleerd van dit project, met name over de samenwerking en communicatie met regie, muzikale leiding en compositie van nieuwe opera.

Omdat wij ook mid-career doorontwikkeling van enorm belang vinden is Opera Zuid trots op de artistieke ontwikkeling van **Dreya Weber**, die weliswaar wereldfaam geniet als danseres, choreograaf en aerialist, maar bij Opera Zuid haar debuut kon maken als operaregisseur, met een adembenemende en succesvolle productie tot gevolg. Het is wellicht een minder

conventionele, maar even belangrijke vorm van talentontwikkeling, zeker in tijden van life-long learning en permanente ontwikkeling.

We willen speciale vermelding maken (met grote trots) van twee jonge toptalenten die illustratief zijn voor de aanpak van Opera Zuid als het gaat om ontwikkeling en doorontwikkeling van talent. Dramaturg **Joep Hupperetz** en ontwerper **Lobke Houkes** zetten allebei hun eerste stappen in het opera-beroep via stages bij Opera Zuid. Niet alleen zijn beiden ondertussen doorgegroeid tot vaste medewerkers in het kernteam van Opera Zuid, ze werden het afgelopen jaar ook door regisseur Servé Hermans gevraagd in het hart van het artistieke team voor *Die Dreigroschenoper*, Joep als productie-dramaturg en Lobke als kostuumontwerper voor de hele productie.

1.4 VOORUITBLIK ACTIVITEITEN 2026

Dankzij successen zoals *Die Dreigroschenoper*, dankzij innovatieve coproductieverbanden en dankzij intensieve fondsenwerving, verwachten wij volgens de prognose op het moment van schrijven, in 2026 in staat zijn om in het najaar een tweede, alternatieve, grotezaalproductie te realiseren (hoewel met minder speelbeurten), naast onze andere kernactiviteiten.

Gepland staan:

1. Een grotezaalproductie (voorjaar), met begeleiding van Philzuid: de satirische opera **L'ÉTOILE** ('de Ster') van **Emmanuel Chabrier**;
2. Een alternatieve grotezaalproductie (najaar): community opera met begeleiding van Philzuid in coproductie met De Nationale Opera en Het Geluid Maastricht, in samenwerking met Theater aan het Vrijthof (Maastricht) en PLT (Heerlen): **UPRISING** van **Jonathan Dove**;
3. Een talentontwikkelingsproductie in coproductie met De Nationale Opera en de Nederlandse Reisopera : **LES ENFANTS TERRIBLES** van **Philip Glass**;
4. Tournee van de in 2025 ontwikkelde nieuwe opera voor kinderen, scholen en families: **ATMAN!** van **Leonard Evers & Bart Moeyaert**;
5. Het participatie-project: **BUURT OPERA MALPERTUIS (BOM)** – 'Merry Christmas' (*werktitel*)

Deze activiteiten vormen een concrete uitwerking van het aangepaste en bijgestelde activiteitenplan voor de cultuurnotaperiode 2025-2028, geschreven als addendum bij ons meerjarenplan "VUUR". Dit addendum werd op 1 april 2025 ingediend en daarna goedgekeurd door het ministerie van OCW.

1.5 PUBLIEKSWERKING EN COMMUNICATIE

Ons marketing- en communicatiebeleid is nauw verbonden met onze artistieke missie om zo veel mogelijk mensen te bereiken met een kwalitatief hoogwaardig en laagdrempelig, toegankelijk operaprogramma. Daarbij geldt voor ons het principe dat de vorm de inhoud volgt.

We werken daarbij op tal van wijzen actief aan het verkleinen van de afstand en het verlagen van de drempels zodat (potentieel) publiek gemakkelijk toegang kan vinden tot ons aanbod. We bedienen ons publiek met een gebalanceerde marketingmix.

Ook in 2025 kwamen de titelkeuzes tot stand vanuit een strategie om de aantrekkingskracht, actualiteit en draagvlak van opera te vergroten. Het ultieme doel is om mensen die nog niet bekend zijn met opera te bereiken, enthousiasmeren en voeden, waardoor de keuze om naar een voorstelling van Opera Zuid te gaan als vanzelf volgt.

Met de productie *Le Villi & Silenzio* verbonden we romantisch repertoire met nieuwe perspectieven. We trokken hiermee nieuw en diverser publiek. De Volkskrant tipte *Le Villi & Silenzio* 'als een van de beste nieuwe voorstellingen die nu in de theaters speelt'. De productie werd zeer positief ontvangen door de pers en aan het einde van een succesvolle tournee was *Le Villi & Silenzio* te zien op Opera op de Parade voor maar liefst 7.000 mensen! Met een voorprogramma van *The Diamond Baritones*.

In het najaar brachten we *Die Dreigroschenoper* naar de theaters. Het project kende een uitzonderlijk groot publieksbereik en trok bijna **12.000 bezoekers**. De voorstelling werd zeer positief ontvangen door landelijke en regionale pers. Daarmee behoort *Die Dreigroschenoper* tot de meest succesvolle producties in de geschiedenis van Opera Zuid.

In 2025 werkten we doorlopend aan ons publiek van morgen door in te zetten op educatie én het ontwikkelen van kindopera's. De voorstelling *Atman!* werd in de studio van Opera Zuid voorbereid, gecreëerd en vertoond in de vorm van try-outs aan 340 kinderen in onze studio. Binnen de structurele samenwerking tussen de drie BIS-operahuizen realiseerden wij *Dido & Aeneas* als talentproductie in samenwerking met De Nationale Opera Studio. Deze productie ging op tournee en was in Zuid-Nederland te zien in een uitverkocht PLT Heerlen.

Zoektocht naar nieuw publiek, sámen met partners

Opera Zuid is op het gebied van marketing en communicatie in sterke mate afhankelijk van het commitment en de aanpak van de theaters waar wij spelen. Door privacywetgeving is het niet mogelijk om klantgegevens te delen, waardoor Opera Zuid geen direct contact kan onderhouden met (potentiële) bezoekers. Ook sturing op publieksbereik via bijvoorbeeld prijsbeleid, ticketacties of doelgroepgerichte aanbiedingen ligt primair bij de theaters. Desondanks zoeken wij actief de samenwerking met de marketingafdelingen van onze kerntheaters. Wij ondersteunen hen intensief door marketingmaterialen tijdig, volledig en in direct inzetbare formats aan te leveren. Daarmee minimaliseren wij de uitvoeringslast voor de theatermarketeer en maximaliseren wij tegelijkertijd het effect van de campagne.

Strategische samenwerking rond *Die Dreigroschenoper*

Met *Die Dreigroschenoper* realiseerden wij een vernieuwende strategische samenwerking die aantoonbaar heeft bijgedragen aan een groter en breder publieksbereik. Deze productie kwam tot stand in een uniek samenwerkingsmodel. De bundeling van marketingexpertise en netwerken leidde tot:

- een efficiënte inzet van middelen;
- een gezamenlijke campagne met aantoonbaar groter bereik;
- kruisbestuiving tussen publieksgroepen van opera, toneel en symfonische muziek.

Tijdens de tournee bereikten wij een recordaantal toeschouwers. Opvallend was het brede publieksprofiel: 24% van de bezoekers had niet eerder een voorstelling van Opera Zuid bezocht.¹

De gerichte inzet op toegankelijkheid - onder meer via prijsbeleid, publiekscommunicatie en contextprogramma's - bleek effectief. In nauwe samenwerking met theaters en partners werden drempels verlaagd, wat resulteerde in een diverse en vernieuwde publieksmix.

Publieksloyaliteit

Tegelijkertijd is het verheugend vast te stellen dat Opera Zuid in de afgelopen jaren een trouw publiek heeft opgebouwd. 54% van de kaartkopers bezocht onze voorstellingen gedurende drie of meer aaneengesloten jaren.²

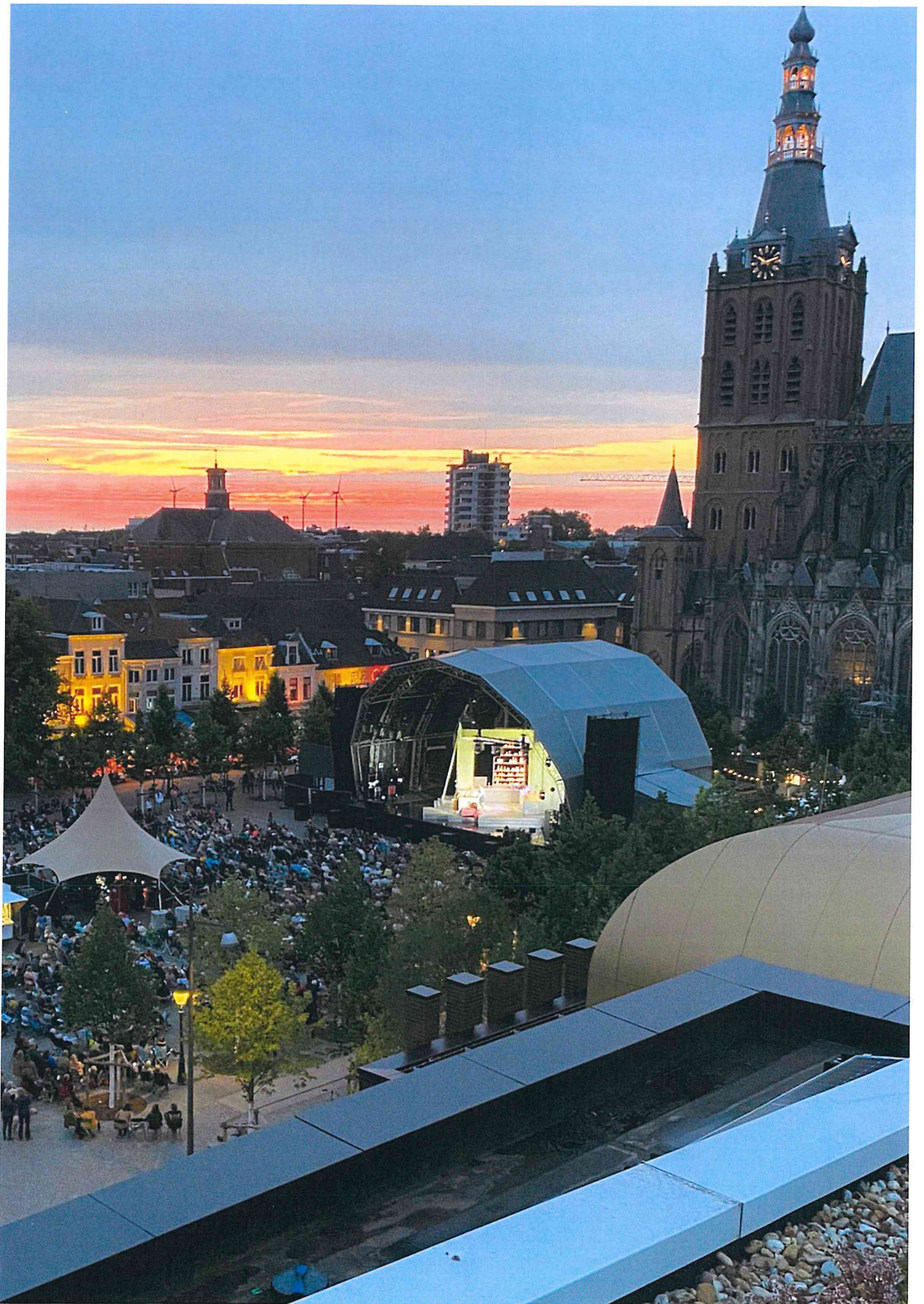
Pers

De pers is voor ons een belangrijk communicatiekanaal. Opera Zuid is zowel redactioneel als via advertenties regelmatig zichtbaar in regionale en landelijke media. In het afgelopen jaar stond onze financiële situatie en onzekere toekomst meermaals in de schijnwerpers. Om media-aandacht te krijgen voor onze voorstellingen kozen wij voor een brede en diverse persstrategie waarmee wij een breed en divers publiek aanspreken. We werden hierin ondersteund door Tia Schutrups voor het bereiken van de vakpers en door The Publicity Company voor de commerciële uitingen. Opera Zuid kijkt terug op een jaar met veel persaandacht voor zowel de artistieke en maatschappelijke prestaties alsmede voor de onzekere toekomst van Opera Zuid, veroorzaakt door de structurele weeffout in de subsidieproblematiek.

---

¹ www.dip.nl

² idem

1.6 BEDRIJF EN ORGANISATIE

1.6.1 WERKGEVERSCHAP EN FAIR PRACTICE

Voor onze medewerkers, zowel het kernteam als freelancers, werken we structureel aan een inclusieve en sociaal veilige werkomgeving met ontwikkelingskansen voor iedereen. Werving van freelancemedewerkers vindt alleen plaats voor tijdelijke, specifieke specialismen die Opera Zuid zelf niet in huis heeft. Iedere grotezaalproductie wordt afgesloten met een evaluatie met zowel eigen personeel als de externe medewerkers.

We zijn blij dat we ons kernteam nu kunnen omkaderen met een groep van vrijwilligers die assisteren bij tal van werkzaamheden. Onze sterkere maatschappelijke profilering heeft ertoe geleid dat allochtone buurtbewoners nu ook deel uitmaken van onze vrijwilligersgroep. De samenwerking met de Sociale Dienst Maastricht & Heuvelland in het kader van een participatieplaats hebben we door gebrek aan begeleidingscapaciteit helaas moeten beëindigen.

Beloningsbeleid

Beloning van het eigen personeel vindt plaats volgens de loonschalen CAORIJK. Deze loonschalen worden na 1 januari 2026 opnieuw vastgesteld. In 2025 heeft geen aanpassing van de schalen plaatsgevonden t.o.v. 2024. We voeren met de medewerkers twee keer per jaar voortgangs- en functioneringsgesprekken waarbij de thema's als werkdruk, sociale veiligheid, groei en salarisontwikkeling voortdurend ter sprake komen.

Vanwege de specifieke theaterfuncties van de freelancemedewerkers wordt hun beloning mede afgeleid van de CAO Toneel en Dans en verder omkaderd met faciliteiten als vervoer, catering en (hotel)verblijf.

Veiligheid en vertrouwen

Vanuit goed werkgeverschap hebben wij een externe vertrouwenspersoon voor vragen rondom interne (machts)verhoudingen en grensoverschrijdend gedrag. Hiervoor werkte Opera Zuid ook in 2025 samen met het Landelijk Buro Integriteit & Vertrouwenspersoon (LBIV). Deze vertrouwenspersoon is niet enkel beschikbaar voor het vaste personeel maar vanzelfsprekend ook voor onze freelancers (inclusief internationale zangers en creatives). Het bestuur ontvangt jaarlijks een geanonimiseerd verslag over eventuele meldingen die bij de vertrouwenspersoon zijn gedaan. Het bestuur deelt de uitkomsten in vertrouwen met de voorzitter van de RVT. Over 2025 zijn door LBIV geen meldingen gedaan.

Tabel werkzame personen

Werkzame personen	
Aantal uren fulltime werkweek (hoeveel uur is 1 fte?)	36

	aantal personen	aantal fte	aantal uren	bedrag
Ingehuurde zelfstandigen/freelancers in uren	154		27.061	1.353.077
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd) in fte	18	15,22		1.290.333
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd) in fte	3	1,36		84.200
Overige werkzame personen in fte	0	-		-
Stagiaires in fte	12	1,90		13.876
Vrijwilligers in fte	15	1,04		

Toelichting op tabel Werkzame personen	
We dienen te vermelden dat van de categorie medewerkers ingehuurd/freelance niet altijd is vastgelegd wat het exacte tijdsbeslag van de activiteiten zal zijn, denk bijvoorbeeld aan regisseurs & ontwerpers, evenals zangers die hun rol al ingestudeerd moeten hebben voordat ze bij Opera Zuid arriveren voor de eigenlijke productieperiode. De toerekening van uren is dan ook niet altijd mogelijk per individu. We herleiden de uren op basis van een gemiddelde vergoeding van 50 euro per uur.	

1.6.2 DIVERSITEIT EN INCLUSIE

We willen dat opera de maatschappij reflecteert. Daarom werkte Opera Zuid een beleid uit rond inclusie en diversiteit volgens de vier P's van Programma, Publiek, Personeel en Partners. Voor ons personeel, zowel het kernteam als de freelancers, werkten we op het gebied van diversiteit met inzichten vanuit zelfscans (codedi.nl) structureel aan een inclusieve en sociaal veilige werkomgeving met gelijke ontwikkelingskansen voor iedereen.

In algemene zin komt uit de scan naar voren dat onze organisatie hoog scoort op het castingbeleid en een inclusieve werksfeer. Gelijkwaardigheid, diversiteit van perspectieven, medezeggenschap en sociale veiligheid staan daarbij voorop. Ons kernteam bestaat uit een gezonde mix van gender en leeftijden, voornamelijk afkomstig uit de regio. Bij externe werving richten we de procedure zo in dat kandidaten met verschillende achtergronden worden aangemoedigd om te solliciteren. Ook in het castingbeleid is ons commitment aan de code Diversiteit en Inclusie leidend.

Vanuit onze missie om opera voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk te maken, streven wij een publieksbereik na dat divers is qua samenstelling. Wij zijn ons er van bewust dat Nederlandse theaters nog niet altijd een plek vormen waar iedere bezoeker zich thuisvoelt. Wij geloven echter dat aansluiting vinden bij een pluriforme en veelstemmige samenleving enkel kan ontstaan vanuit wederkerige relaties. Daarom investeren wij in projecten als Buurt Opera Malpertuis en de WijkJury en in het actief betrekken van een verscheidenheid aan mensen en partners. We willen in het bijzonder onze samenwerking met welzijnsorganisatie Trajekt benoemen waarmee we in 2023 onze langdurige samenwerking in een nieuw convenant hebben herbevestigd.

1.6.3 GOVERNANCE

Voor Opera Zuid is de toepassing en de toetsing van de principes van de Governance Code Cultuur van grote waarde: de code is voor ons een kompas om onze koers aan te oriënteren bij het uitvoeren van onze missie. Professioneel en betrouwbaar toezicht en bestuur zijn, zeker in uitdagende tijden van schaarste, van cruciaal belang om onze doelen te blijven bereiken, hoe groot de uitdagingen ook zijn. De Code draagt bij aan transparante communicatie en onderling vertrouwen. We brengen toepassing van de Code elk jaar opnieuw onder de aandacht, in een jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad, in gesprekken tussen Raad en Bestuur en binnen het managementteam-overleg. Jaarlijks vindt ook een ontmoeting plaats tussen leden van de Raad en de vaste medewerkers van Opera Zuid. In dit hoofdstuk reflecteren wij op de toepassing en uitvoering van de principes en aanbevelingen van de Code in het afgelopen jaar. Voor het schrijven van dit verslag hebben we de zelfscan en hulpvragen van Cutuur+Ondernemen als check gebruikt.

Waarde scheppen voor en in de samenleving

1. Realiseren van maatschappelijke doelstellingen door culturele waarde te creëren

Het creëren en realiseren van maatschappelijke waarde door artistieke uitingen die maatschappelijke impact, betekenis en verbinding nastreven, vormt het hart van onze missie. Al onze activiteiten zijn met deze centrale doelstelling verbonden. Wij geloven in de maatschappelijke meerwaarde die opera te bieden heeft en als meervoudige kunstenbundel kan en moet genereren, in het bijzonder door de kracht van verbinding, verbeelding, empathie en communicatie. In een razendsnel veranderende en fel polariserende leefwereld voelen we deze opdracht des te urgenter. Maar we voelen ook de zeer kansrijke rol die wij hierin met het medium opera kunnen spelen.

Met onze toegankelijke en hoogwaardige programmering maken we opera voor zoveel mogelijk mensen bereikbaar. Toegankelijkheid is voor ons een centrale doelstelling. Daarom verbinden we in al onze activiteiten de hoogst mogelijke artistieke excellentie met het hart van de samenleving. Als reizend operagezelschap verbinden we de wijk met de wereld. De grote aandacht die wij aan educatie, participatie en talentontwikkeling besteden, bestendigen en versterken de lokale, regionale en landelijke cultuurecosystemen. Voor ons is het medium opera de kunst van de samenwerking en daar zetten wij volop op in, ook omdat samenwerking waarde-creatie immens versterkt. In 2025 is onze productie van *Die Dreigroschenoper* een bijzonder voorbeeld van deze aanpak.

Door onze focus op samenwerking met partners en organisaties zowel binnen als buiten onze directe sector (welzijnsorganisaties, scholen, penvoerders educatie, enzovoort) hebben wij onze maatschappelijke doelstellingen het afgelopen jaar zowel in de diepte als in de breedte met tal van partijen gedeeld. Dit was ook voor ons leerzaam en inspirerend en hield onze missie voortdurend scherp.

Wij nemen een verantwoordelijkheid voor de hele keten waarin wij actief zijn: van toeleveranciers, freelance artiesten, jonge starters en talenten tot samenwerkingspartners, en voor het bredere culturele ecosysteem waarin we werken, van kunstvakonderwijs tot theaters, publiek, uitgeverijen, artiestenkoepels, belangenorganisaties en maatschappelijke instellingen. Samen zorgen we voor een bloeiend cultureel veld waarin gewerkt, gecreëerd en geleerd wordt.

2. Toepassing van de principes van de Governance Code Cultuur

Stichting Opera Zuid past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe. Wij werken met een Raad van Toezicht-model, waarin bestuur en RvT duidelijke taken hebben ten aanzien van het naleven van de code. De rol- en taakverdeling tussen bestuur en toezicht zijn helder gedefinieerd en worden in permanente dialoog bestendigd. Het RvT-regelement waarin afspraken, principes en rolverdeling worden gedefinieerd en vastgelegd, werd in 2025 (onder aansturing van de auditcommissie) geactualiseerd en geüpdatet. Er zijn geen aanbevelingen waarvan Opera Zuid afwijkt. Tijdens de jaarlijkse zelfevaluatie vergadering werd hierop gereflecteerd. De RvT en het bestuur van Opera Zuid hebben kennisgenomen van het nieuwe advies van de Raad voor Cultuur over Governance. Reflectie en discussie over dit advies staat in het voorjaar van 2026 op de agenda en zal gekoppeld worden aan de jaarlijkse zelfreflectie. Onze jaarrekeningen en jaarrapporten worden steeds via onze website gepubliceerd.

[Integer en onafhankelijk handelen](#)

3. Integer handelen van bestuurders en toezichthouders

Het is voor onze missie en onze werking zowel evident als cruciaal om een cultuur van openheid, aanspreekbaarheid, vertrouwen en inclusieve communicatie te garanderen. Als kwetsbare kunstvoorziening die het uiterste van zichzelf en van alle medewerkers vergt, is dit vertrouwen in de onvoorwaardelijke integriteit van bestuur en leiding een mogelijkheidsvoorwaarde om onze artistieke en maatschappelijke doelen te realiseren.

We implementeren dit principe onder andere door:

- het uitleggen, benadrukken en naleven van de gedragscode voor alle medewerkers (zowel vaste medewerkers als flexibele schil);
- de beschikbaarheid van een externe vertrouwenspersoon waarbij iedereen, zowel anoniem als on the record, steeds terecht kan (hiervoor werken we samen met het Landelijk Buro voor Integriteit & Vertrouwenspersoon);
- het organiseren van ten minste één bijeenkomst per jaar waarin alle medewerkers rechtstreeks met de RvT kunnen spreken (zonder aanwezigheid van de directie);
- transparante en openbare wervingsprocessen van RvT-leden inclusief screening op mogelijke belangenverstrengeling. In 2025 vond een openbare wervingsprocedure plaats voor een nieuwe voorzitter en een nieuwe vicevoorzitter. De vacatures verschenen op culturelevacatures.nl, op onze website en onze sociale media-kanalen. Transparante toelichting op het verloop van het wervingsproces van de nieuwe voorzitter van de nieuwe vicevoorzitter kwam in het verslag van de Raad van Toezicht (hoofdstuk 2 p. 49) aan de orde.
- introductie voor nieuwe RvT leden en goede informatieverstrekking. De nieuwe leden ontvingen uitgebreide informatiepakketten, namen deel aan aan RvT vergadering voor de officiële overdrachtsvergadering, bezochten repetities en voorstellingen en ontmoetten de medewerkers van Opera Zuid.

- o niet-deelname aan besluitvorming indien er sprake zou zijn van tegenstrijdig of mogelijk overlappend belang. In het verslagjaar 2025 is er geen sprake geweest van belangenverstrengeling of tegenstrijdig belang.
- o jaarlijkse evaluatie van het functioneren van de intendant-bestuurder door een bevoegde commissie vanuit de Raad van Toezicht (remuneratiecommissie).

4. Rol en verdeling van taken van bestuurder

Opera Zuid heeft een stichting als rechtsvorm en wordt statutair bestuurd door de intendant, die bestuurder is en voorzitter van het managementteam. Alle functies van directie en vaste medewerkers in het managementteam kennen een functieomschrijving waarin verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn omschreven. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bestuur en de RvT zijn vastgelegd in de Statuten, het Directiereglement, het RvT reglement en de Procuratieregeling. Zoals hierboven reeds aangegeven werd in 2025 het reglement Raad van Toezicht geüpdatet en geactualiseerd.

In 2025 vonden zes formele RvT-vergaderingen in aanwezigheid van de bestuurder plaats; vergaderingen en afspraken werden schriftelijk vastgelegd in de notulen. Daarnaast was er regelmatig overleg tussen het managementteam en de RvT en was er wekelijks overleg tussen de bestuurder en voorzitter RvT, over de actualiteit en algemene zaken binnen het gezelschap en strategie. Binnen de vergaderingen worden alle contacten met externe belanghebbenden gemeld en besproken.

De RvT wordt voorafgaand aan elke vergadering door de bestuurder, de zakelijk manager en het hoofd financiën van Opera Zuid voorzien van financiële informatie over o.a. de exploitatiebegroting/prognose, de voortgang van projecten en liquiditeit, met het oog op toezicht op financiën en risicobeheersing. Deze informatievoorziening is gebaseerd op vaste afspraken en geeft gelegenheid voor een gedegen vergelijking per periode (maandprognose en -realisatie en kwartaalrapportage).

Op onderscheiden terreinen wordt de RvT geïnformeerd zodra ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Vergaderingen van de RvT met het bestuur worden voorafgegaan door een interne voorbespreking door de RvT. De RvT houdt zichzelf op deze manier op de hoogte van de actuele gang van zaken binnen Opera Zuid en actuele maatschappelijke en politieke ontwikkelingen, waardoor zij haar taak optimaal kan vervullen.

Zorgvuldig bestuur

5. Verantwoordelijkheid bestuur en dagelijkse leiding

Het Bestuur van Opera Zuid heeft als taak haar maatschappelijke en artistieke rol en missie te realiseren binnen de kaders die wij met onze subsidiënten hebben vastgesteld. Indien er sprake zou zijn van andere artistieke en zakelijke afwegingen of belangen dan die van de subsidiënten of van medewerkers, wordt hierover overleg gevoerd met de desbetreffende persoon/personen of subsidiënt(en). Dit heeft zich in 2025 niet voorgedaan. Wel had het bestuur in 2025 veelvuldig overleg met de subsidiënten, de Raad voor Cultuur en cultuurwoordvoerders van de Tweede Kamer over de noodgedwongen ingrijpende wijzigingen in zowel activiteitenplan als meerjarenbegroting, door de niet-toekenning van het

Wolting & Versteegh B.V.

accountants belastingadviseurs

Gerard Bruningstraat 12

6416 EB Heerlen

tel. 045-5425511

info@wolting.nl

gevraagde subsidiebedrag door OCW. Om de basisopdracht van Opera Zuid kwalitatief en duurzaam te kunnen borgen, moest op uiterst korte termijn een nieuwe begroting worden ingediend bij OCW en daarbij aansluitend een nieuw activiteitenplan in lijn met deze begroting (de wereld enigszins op zijn kop). Voor deze opdracht hield de bestuurder de RvT permanent op de hoogte en ervoer hij op zijn beurt steun en vertrouwen van de RvT. Het aangepaste activiteitenplan werd door de bestuurder voortdurend intern in de organisatie toegelicht waardoor zowel breed draagvlak als positieve motivatie bleef bestaan.

De interne informatievoorziening op operationeel niveau vindt plaats via permanent overleg tussen het bestuur en de medewerkers. De bestuurder borgt de dagelijkse leiding in samenwerking met de zakelijk manager. Wekelijks vindt managementteam-overleg plaats tussen de bestuurder, het hoofd financiën en de zakelijk manager, en wekelijks is er, onder leiding van de intendant, artistiek-productioneel-technisch overleg. Minimaal maandelijks is er werkoverleg met alle afdelingen en minimaal tweemaal per jaar is er overleg met alle medewerkers van het gezelschap. Tevens vindt evaluatie-overleg plaats over alle activiteiten die Opera Zuid uitvoert. Dit wordt genotuleerd op conclusies en verbeterpunten die worden geïmplementeerd.

Externe informatievoorziening aan subsidiënten vindt plaats na de goedkeurende verklaring door de accountant. De accountant doet hiervan verslag tijdens de voorjaarsvergadering van de RvT. Eventuele tussentijdse rapportages (zoals bijvoorbeeld aan Provincie Limburg) worden door de Raad van Toezicht geaccordeerd en vastgesteld.

Het bestuur vindt het belangrijk om aan professionele ontwikkeling te blijven werken. Ook in 2025 is het netwerk Opera Europa voor het delen van expertise en best practices hiervoor zeer nuttig gebleken. Dit netwerk wordt steeds effectiever gebruikt om vakontwikkeling te delen. Dit leidt tot een uitnodiging van Opera Europa om op de voorjaarsconferentie 2026 te Amsterdam te zetelen in een panel over de doorontwikkeling van nieuw operarepertoire.

6. Het bestuur: omgang met mensen en middelen

Het mogelijk maken van onze missie vergt de passionele en onvoorwaardelijke inzet en de werkethiek van velen, en het omgaan met schaarste in krappe budgetten betekent de uiterst zorgvuldige, spaarzame, respectvolle en duurzame omgang met zowel menskracht als publieke middelen. In de inleiding schreven we al over de onschatbare waarde van drie stuivers.

Wij vinden het in deze context belangrijk te vermelden dat we trots zijn op het grote 'rendement' van Opera Zuid, als het gaat om de (culturele en economische) meerwaarde die wij genereren voor de publieke investering die we genieten.

Zorgvuldigheid en verantwoord en duurzaam omgaan met mensen en middelen zit in ons DNA en kenmerkt de handelswijze van Opera Zuid. Dit betekent voor ons vooral strakke sturing op continuïteit en maximale efficiëntie en rendement in de besteding van elke (publieke en zelf verdiende) euro, evenals permanente risico-inschattingen en -beheersing, alsook de prioriteit van zorg voor een veilige werkomgeving, het onschatbare menselijke kapitaal. Speciaal punt van aandacht is de verhouding tussen werkdruk en beloning. Het bestuur hanteert een strakke sturing op budgetten en liquiditeit en past gerichte risicobeheersing en controle toe, daarbij rekening houdend met fair practice en met een fair

en motiverend beloningsbeleid met oog voor arbeidsomstandigheden. Ook voor externe medewerkers houdt Opera Zuid rekening met beloning en bijstelling van tarieven in lijn met de Fair Practice Code - ook al is de compensatie vanuit het Rijk hiervoor schrijnend onvoldoende (€5700).

Binnen het arbeidsreglement zijn onder andere afspraken vastgelegd over de beoordeling en beloning, de toepassing van de loonschalen (CAO RIJK) en de werktijdenregeling. Opera Zuid biedt een winter- en zomerreces ter compensatie van meerwerk tijdens productiepieken. We willen de medewerkers aan ons binden middels vaste contracten en bieden daarbij consequent ruimte voor individuele ontwikkeling en bijscholing. Via onze arbeidsvoorwaardenregeling en interne reglement borgen we codes rond gedrag en integriteit. Alle medewerkers van Opera Zuid, zowel vaste medewerkers als externe freelancers, kunnen terecht bij een onafhankelijke vertrouwenspersoon (zie supra).

Goed toezicht

7. Toezichthoudende, adviserende en werkgevende rol van Raad van Toezicht

De RvT van Opera Zuid vervult zijn rol vanuit het perspectief van de maatschappelijke doelstelling van de organisatie en toetst of het bestuur bij besluiten en uitvoering van het mandaat om de missie van Opera Zuid te realiseren zorgvuldige, evenwichtige en afgewogen beslissingen neemt ten aanzien van de zakelijke en artistieke belangen van de organisatie en de belangen van de interne en externe stakeholders en belanghebbenden. De Raad van Toezicht fungeert daarbij als kritische werkgever van de bestuurder.

Dit principe kreeg ook in 2025 onder meer als volgt vorm:

- De rol van de Raad is zowel toezichthoudend als adviserend, en vervulde het afgelopen jaar deze rol op actieve, kritische en stimulerende wijze. Raadsleden leveren zowel gevraagd als ongevraagd advies;
- De RvT fungeert als werkgever (en als evaluator) van de intendant (bestuurder), volgt de regels ten aanzien van de gesprekscyclus en legt verslagen vast;
- De RvT evalueert ieder jaar kritisch haar eigen functioneren, om de twee jaren vindt deze zelfevaluatie plaats onder externe begeleiding. In juni 2025 heeft een interne zelfevaluatie plaatsgevonden en deze werd in notulen vastgelegd;
- De jaarrekening en het jaarverslag worden voorzien van een onafhankelijke, rechtsgeldige accountantsverklaring. Rond de onafhankelijkheid van de accountant vinden binnen de Raad evaluaties plaats, die in notulen worden vastgelegd. Ook de accountant bevestigt ieder jaar procedureel onafhankelijkheidschecks ten aanzien van het vermijden van mogelijke belangenverstremming;
- Binnen de RvT bestaat een auditcommissie (financieel toezicht) en een remuneratiecommissie (werkgeversrol). De voltallige Raad houdt toezicht op de koers, strategie en uitvoering van de missie.

De toezichthoudende taak van de RvT vraagt, zeker in de uitdagende situatie waarin Opera Zuid verkeert, om voldoende afstand tot de organisatie en haar bestuur enerzijds, en voldoende betrokkenheid en kennis van (het functioneren van) de organisatie anderzijds. Een goede balans daartussen borgt een wederzijds vertrouwen waarin de taken volledig integer kunnen worden uitgevoerd. De taak als adviseur vraagt om een meer informele benadering, zonder dat die op gespannen voet komt te staan met de toezichthoudende taak en de rol als werkgever. De laatste wordt op zakelijke wijze uitgevoerd, met oog voor de belangen van de organisatie en haar personeel. De RvT en het bestuur zijn zich er permanent van bewust dat ieders rol in het teken staat van een correct, compliant en succesvol functioneren van Opera Zuid, met respect voor ieders belang daarin. Bij eventuele vragen of spanningen, kunnen overigens ook toezichthouders terecht bij het Landelijk Bureau Integriteit & Vertrouwenspersoon.

8. Samenstelling, deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid van de Raad.

De samenstelling van de Raad van Toezicht van Opera Zuid is gericht op een evenwichtige en optimale mix van competenties en expertises, waardoor een zo divers mogelijke matrix van deskundigheid en belangenexpertise wordt geborgd, rekening houdend met de missie, de ambities en de (huidige en toekomstige) belangen van de organisatie - ook met het oog op haar noodzakelijke groei.

De werving van de leden van de RvT gebeurt via een openbare procedure, op basis van een profiel waarbij belang wordt gehecht aan een diverse samenstelling qua competenties, werkervaring, woonplaats, leeftijd, gender en culturele achtergrond. Binnen de RvT bestaan medio 2025 de volgende functies: voorzitter, vicevoorzitter, auditcommissie, remuneratiecommissie en algemene leden.

De RvT streeft naar een goede opbouw en verhouding in leeftijd, gender en achtergrond van haar leden. Binnen de Raad waren in 2025 de volgende expertise-velden aanwezig: artistiek/cultureel/kunst-management, landelijk/internationaal, politiek/bestuurlijk, bedrijfswereld/ondernemerschap en communicatie/strategie/marketing. In haar laatste zelfevaluatie heeft de RvT geconstateerd dat wat betreft de culturele diversiteit van de leden een verbeteringslag kan worden gemaakt. De RvT wil zo de principes van diversiteit en inclusie nog beter incorporeren. In zijn samenstelling zorgt de RvT er steeds voor dat alle zakelijke, bestuurlijke en artistiek benodigde deskundigheid vertegenwoordigd is. Voor de Raad is vertegenwoordiging vanuit de provincies Noord-Brabant en Limburg, gezien de spreidingsopdracht van Opera Zuid, belangrijk. De profielen zijn de leidraad voor het invullen van vacatures. Een professionele houding van de individuele leden van de RvT staat garant voor onafhankelijkheid en het voorkomen van ongewenste belangenverstrengeling. Nieuwe leden worden voorafgaand aan hun aantreden voorzien van de benodigde informatie en stukken om een vliegende start mogelijk te maken (zie supra).

Met het aantreden van een nieuwe voorzitter, Mevr. Truze Lodder, en een nieuwe vicevoorzitter, Dhr. Barry Braeken, gaan we het komende voorjaar werken aan opstellen van een nieuwe competentie-matrix, in samenhang met maatschappelijke veranderingen en aanbevelingen vanuit het nieuwe advies van de Raad voor Cultuur.

Door de kwaliteitsvolle interne discussies en het wervingstraject voor een nieuwe voorzitter en nieuwe leden, past de huidige samenstelling van de RvT bij de opgave en uitdaging waar Opera Zuid de komende jaren voor staat.

Rooster van aan- en aftreden

Het rooster van aftreden ziet er als volgt uit (XX betekent niet herbenoembaar).

Raad van Toezicht Opera Zuid		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Dhr. mr. J.F.M Heuvelmans*	2013	XX								
Mw. T.M. Lodder	2025					X				XX
Dhr. mr. L.B. Langevoort	2017	XX								
Dhr. B. Braeken	2025					X				XX
Mw. P.J.M.G. Blanksma- v.d. Heuvel	2018		XX							
Mw. G.M.J.M. Stratermans AA	2019			XX						
Dhr. P.H.E. Tra	2022		X				XX			
De heer M. R. Kagenaar	2021	X				XX				
Mw. S. Goetgeluk	2021	X				XX				

* Dhr. mr. J.F.M Heuvelmans heeft twee termijnen als raadslid gezeten en één termijn als voorzitter.

1.6.3.1 SAMENSTELLING BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

In het jaar 2025 bestond het Bestuur van Opera Zuid uit:

- **Waut Koeken**, intendant vanaf 2017.

De Raad van Toezicht van Opera Zuid was in het jaar 2025 als volgt samengesteld:

Dhr. mr. J.F.M. Heuvelmans, voorzitter vanaf 10-12-2020 tot 3-9-2025

Hoofdfunctie

- Advocaat, BG. Legal

Nevenfuncties

- Voorzitter Bedrijven Overleg Regio Tilburg;
- Bestuurslid VNO-NCW Midden-Brabant;
- Lid Raad van Advies Unipartners Tilburg;
- Lid Raad van Toezicht Fonds Spiegelglas.

Mw. T. M. Lodder, voorzitter vanaf 3-9-2025

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Toezicht Silbersee
- Bestuurslid Stichting Pensioenfonds HAL, Rotterdam.

Dhr. Barry Braeken, vicevoorzitter vanaf 3-9-2025

Hoofdfunctie

- Directeur-bestuurder, Weller Wonen, Heerlen

Nevenfuncties

- Voorzitter Land van Herle
- Lid Alliantieraad en -bestuur Nationaal Programma Heerlen-Noord

Mw. G.M.J.M. Stratermans AA, penningmeester 24-10-2019

Hoofdfunctie

- Eigenaar/ Accountant ZIJ-SPAN B.V.

Nevenfuncties

- Lid Raad van Toezicht Huis voor de Kunsten Limburg;
- Penningmeester Stichting Buccina, Blazen aan het Spui, Den Haag;
- Lid Raad van Toezicht Stichting WMC Kerkrade;
- Lid Bestuur Stichting CultuurPerron, Thorn.

Dhr. mr. L.B. Langevoort, lid vanaf 01-07-2017 tot 03-09-2025

Hoofdfuncties

- Intendant der Kölner Philharmonie tot 31 juli 2026
- Directeur KölnMusik GmbH tot 31 juli 2026
- Directeur AchtBrücken GmbH tot 31 juli 2026
- Professor aan het Conservatorium van Karlsruhe

Nevenfuncties

- Lid van Raad van Toezicht Stiftung Oper-in-Berlin, Berlin
- Lid Hochschulrat Conservatorium Lübeck
- President European Concert Hall Organisation, Brussel tot 31 mei 2026
- President Beirat Deutsche Orchester Stiftung, Berlijn;
- President Beirat Dirigentenforum Deutsche MusikRat Projekt GmbH, Bonn;
- Vicevoorzitter Deutsche Konzerthauskonferenz tot 31 maart 2026
- Lid Beirat Junge Deutsche Philharmonie, Frankfurt;
- Lid Kuratorium Rheinland Common Purpose Deutschland GmbH, Keulen;
- Lid Kuratorium Ensemble Musikfabrik, Köln tot 31 juli 2026
- Lid Kuratorium Landes Jugend Ensembles der Landesmusikrat NRW, Düsseldorf;
- Lid Kuratorium KölnAlumni – Universität zu Köln;
- Lid Beirat Kuratorium KölnMusik e.V., Köln tot 31 juli 2026
- Penningmeester Raad van Toezicht ON – Neue Musik Köln e.V., Köln;
- Voorzitter Kuratorium Orchesterakademie GürzenichOrchester Köln, Köln tot 31 juli 2026
- Voorzitter Raad van Toezicht Planet Kultur e.V., Köln;
- Lid van Kuratorium Verein der Freunde und Förderer der Rheinische Musikschule, Köln;
- Lid Raad van Toezicht Zentral Dombau-Verein Köln.

Mevr. P.J.M.G. Blanksma, lid vanaf 01-11-2018

Hoofdfunctie

- Waarnemend Burgemeester van Someren

Nevenfuncties

- Voorzitter Raad van Toezicht NIBUD (Nationaal Instituut Budgetvoorlichting);
- Lid Raad van Bestuur Vlaams-Nederlands Huis deBuren;
- Lid Nationaal Comité Veteranen dag;
- Lid Raad van Toezicht Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN);
- Lid Comité van aanbevelingen Brabants Jeugd Project Orkest (BJPO);
- Bestuurslid Arte Responsible Stone Foundation.

Dhr. Drs. P.H.E. Tra, lid vanaf 18-03-2022

Hoofdfunctie

- Hoofd klassieke muziek, TivoliVredenburg

Nevenfuncties:

- Adviseur Kunstraad Groningen;
- Lid Platform ACCT Ketentafel Freelance Klassieke Musici.

Mw. S. Goetgeluk, Lid vanaf 18-03-2021

Hoofdfunctie

- Management en bestuur

Nevenfuncties (onbezoldigd):

- Ambassadeur Philzuid.

Dhr. Drs. M. Kagenaar, lid sinds 15-06-2021

Hoofdfunctie

- Zelfstandig Communicatiestrateg

Nevenfuncties

- Lid Raad van Toezicht Lumière Cinema;

1.7 FINANCIËN

Het boekjaar 2025 omvat het eerste boekjaar in de cultuurplanperiode 2025-2028. Onderstaand overzicht laat zien hoe het resultaat 2025 zich verhoudt tot de begroting 2025 en de verdere uitloop van de cultuurplanperiode. Het overschot van 2025 ten opzichte van de meerjarenbegroting wordt in 2026 volledig aangewend ter realisatie van de artistieke plannen.

	Cultuurnotaperiode 2025-2028				Totaal
	2025	2026	2027	2028	2025 - 28
Exploitatiesaldo bijgestelde meerjarenbegroting	148.058	(33.297)	(82.192)	(7.163)	25.406
Exploitatiesaldo gerealiseerd	266.075	(33.297)	(82.192)	(7.163)	143.423
Afwijking t.o.v. begroot 2025-2028	118.017	-	-	-	118.017

1.7.1 EXPLOITATIERESULTAAT

Opera Zuid sluit het jaar positiever af dan was voorzien in de meerjarenbegroting. In de meerjarenbegroting was een positief resultaat voorzien van € 148.058. Het exploitatieresultaat 2025 komt uit op € 266.075, een positief verschil van € 118.017. Aan de inkomstzijde wordt dit verklaard door de indexering van de subsidie van het ministerie OCW en de hogere opbrengsten uit de artistiek en commercieel zeer succesvolle najaarsproductie. Verder zijn er aanvullende eigen inkomsten gerealiseerd op het vlak van fondsen, coproductie en indirecte opbrengsten. De renteopbrengsten waren niet begroot. De beheer- en activiteitenlasten bleven nagenoeg binnen de bijgestelde plannen.

Naar verwachting wordt de exploitatie van de cultuurnotaperiode 2025-2028 sluitend afgesloten.

1.7.2 LIQUIDITEITSPOSITIE

De liquiditeitspositie van Opera Zuid is lange tijd risicovol geweest. Gedurende de cultuurplanperiode 2021-2024 is de liquiditeitspositie sterk verbeterd. Met name de verkoop van een pand droeg bij aan een solide liquiditeitsbuffer. Deze buffer wordt verder versterkt door het positieve resultaat in 2025. De voorziene negatieve resultaten in het verdere verloop van de cultuurplanperiode zijn daarmee vooraf financieel afgedekt. Het verdere financiële verloop van de kunstenplanperiode 2025-2028 wordt daarom met vertrouwen tegemoet gezien.

De liquiditeitsratio (vlottende activa/vlottende passiva) bedroeg voor 2025 1,84 (2024: 2,70). Naar de maatstaven van het Ministerie van OCW geldt hiervoor een laag risico.

1.7.3 EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen van Opera Zuid bedraagt ultimo 2025 € 772.153, opgebouwd uit een algemene reserve van € 514.583, een bestemmingsreserve van € 208.832 en bestemmingsfondsen ten bedrage van € 48.738. De solvabiliteitsratio (eigen vermogen/totale vermogen) is 51%. Dit is een terugloop ten opzichte van het vorige boekjaar (2024: 66%), maar blijft binnen de norm van het ministerie van OCW voor laag risico.

De bestemmingsreserve continuïteitswaarborg omvat de netto-opbrengst van het verkochte onroerend goed. De reserve biedt een structurele buffer ter versterking van de kwetsbare balansstructuur.

1.7.4 EIGEN INKOMSTEN

De eigen inkomsten zijn voor 2025 begroot op € 782.008. De gerealiseerde eigen inkomsten bedroegen € 883.000. Een positief verschil van € 100.992. Dit wordt voor een belangrijk deel verklaart door hogere publieksinkomsten (+/+ € 85.874), verder waren de inkomsten uit vergoeding coproducten en de private middelen hoger.

1.7.5 ONDERNEMERSCHAP

Een operagezelschap met lef en visie

Opera Zuid bewees zich ook in 2025 als een vooruitstrevende speler binnen de operawereld. Ook en juist op het gebied van ondernemerschap. We begonnen in 2025 aan de nieuwe vierjarige Cultuurnotaperiode (2025-2029) met een tekortschietende basisfinanciering vanuit de BIS om de basisfunctie en de daarbij behorende minimale activiteitenbundel actief te blijven vervullen. Het werd daardoor een jaar waarin wij tegelijk moesten bewijzen dat wij onze rol waarmaken én dat het huidige financieringsmodel ontoereikend is. We gingen daarom actief opzoek naar partners en andere, aanvullende financieringsvormen om de minimale activiteitenbundel tóch te kunnen uitvoeren.

En dat lukte. *Die Dreigroschenoper* kon in 2025 doorgang vinden dankzij een uitzonderlijke gezamenlijke fondsenwervingsinspanning waarbij de decentrale overheden samen met Opera Zuid het voortouw namen om gezamenlijk ruim één miljoen euro bij elkaar te brengen. Deze steun bestond uit eenmalige aanvullende bijdragen van de gemeente Maastricht en de provincies Zuid-Limburg en Noord-Brabant en van private fondsen en sponsors.

Die Dreigroschenoper kwam ook tot stand dankzij een uniek samenwerkingsmodel. Deze samenwerking leverde een vernieuwende, genre-overstijgende interpretatie op van de opera. De bundeling van artistieke, productionele en marketingexpertise leidde eveneens tot een efficiënte inzet van middelen, aantoonbaar groter publieksbereik en een kruisbestuiving tussen publieksgroepen van opera, toneel en symfonische muziek. De samenwerking met Theater aan het Vrijthof voor een gecoördineerde marketingcampagne was zeer succesvol.

Tijdens de tournee werd Opera Zuid door een aantal theaters en schouwburgen benaderd met de vraag of er voorstellingen bijgeboekt konden worden. Om de kaartprijs voor iedereen betaalbaar te houden is een investering van onze kant voor iedere voorstelling nodig. Om die reden hebben we geen extra voorstellingen kunnen realiseren. Dat is spijtig maar de grote vraag vanuit de theaters en schouwburgen bevestigt de behoefte aan Opera Zuid-aanbod en de noodzaak om ten minste twee grotezaalproducties per seizoen aan te bieden.

Bovenstaande toont ons ondernemerschap én onderstreept het grote draagvlak voor Opera Zuid.

1.7.6 RISICOPARAGRAAF/TOEKOMST

De beperking van onze financiële middelen voor de cultuurplanperiode 2025-2028 zet een rem op onze zichtbaarheid en onze artistieke, financiële en organisatorische doorontwikkeling.

- Het ontbreken van een tweede grotezaalproductie zal ons publieksbereik verkleinen en de zorgvuldig opgebouwde publieksband teniet doen. Daarnaast kunnen we onze rol in de cultuurketen van Zuid-Nederland niet meer vervullen met 50% uitval tot gevolg voor de samenwerking met de kunstenaarsacademies in Maastricht en Tilburg, Philzuid, potentiële cast- & crewleden en het Operakoor. Ook publicitair verliezen we 50% van onze exposure, hetgeen onze basis voor ondernemerschap en eigen inkomsten sterk ondermijnt.
- Op het gebied van participatiewerking moeten we diverse initiatieven stopzetten zoals een stop op verduurzaming van Buurt Opera Malpertuis, het annuleren van de participatiewerking met Parktheater Eindhoven en het beëindigen van de financiële ondersteuning van de WijkJury. Dit beperkt onze mogelijkheden om nieuw publiek te bereiken.
- Verder is er geen ruimte om onze educatieve activiteiten verder te ontwikkelen en valt de mogelijkheid weg om zelfstandig kinderopera's te ontwikkelen en in de vragende markt te zetten.
- Ook onze financiële bijdrage aan de talentontwikkelingsopera met DNO/RO vervalt, hetgeen de gelijkwaardigheid in de samenwerking tussen de drie gezelschappen onder druk zet en belemmert en daarmee onze artistieke authenticiteit ondermijnt.
- Een kleiner aantal activiteiten betekent een disruptie van werkprocessen en disbalans in specifieke functies.
- Opera Zuid wordt een minder aantrekkelijke werkgever. Het werkveld van opera is een veelvoud van specialistische, persoonsgebonden werkzaamheden. Wanneer deze specialismen maar beperkt worden benut of slechts in deeltijd kunnen worden uitgeoefend ontstaat een situatie waarbij een 'brain drain' ontstaat met uittocht van veelal de jonge vakspecifieke opera professionals. Een zorgvuldig opgebouwd middenkader valt daarmee weg. Hierdoor wordt het groeipotentieel van Opera Zuid nog verder aangetast en de basis nog verder uitgehold. De ondergrens van de organisatie wordt daarmee overschreden.

2. VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT 2025

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de ontwikkeling en uitvoering van het beleid van Opera Zuid, vervult de werkgeversrol jegens de bestuurder, fungeert als diens klankbord en staat de bestuurder gevraagd en ongevraagd adviserend terzijde, met inachtneming van de bepalingen van de statuten van de stichting en het reglement van de Raad van Toezicht.

In het verslagjaar wijzigde de samenstelling van de Raad van Toezicht door het aflopen van de laatste zittingstermijnen van voorzitter Marc Heuvelmans en lid Louwrens Langevoort. Opera Zuid dankt beiden voor hun jarenlange inzet en toewijding. Per 3 september 2025 werden zij opgevolgd door Truze Lodder, voorzitter, en Barry Braeken, vice-voorzitter. Hierbij zij vermeld dat Barry Braeken geworven werd langs de gebruikelijke weg van een openbare procedure, gericht op de voorzittersvacature en het daarbij behorende profiel, dat in samenspraak met de bestuurder tot stand was gekomen. Truze Lodder heeft niet op de vacature gesolliciteerd, zij is - in afwijking van wat de Governance Code Cultuur aanbeveelt - tijdens de wervingsprocedure door de bestuurder gepolst of zij het voorzitterschap in overweging zou willen nemen. Een uiterst zorgvuldig vervolgproces door selectiecommissie en plenaire raad van toezicht en de eigen keuze van Barry Braeken voor het vice-voorzitterschap leidden tot haar benoeming in de raad en aanvaarding van het voorzitterschap. De twee vaste commissies van de raad voor audit- en HR-aangelegenheden worden gevormd Godelieve Stratermans en Barry Braeken respectievelijk Barry Braeken en Truze Lodder.

In het verslagjaar vergaderde de Raad van Toezicht zesmaal formeel met het bestuur. Medio 2025 evalueerde de Raad onderling zijn eigen functioneren, voorzitter Heuvelmans tekende namens de Raad het verslag van deze zelfevaluatie en stelde de in september toetreden nieuwe leden ervan in kennis.

Namens het bestuur heeft zakelijk manager Jurjen Toepoel de nieuwe leden van belangrijke beleidsdocumenten voorzien. De bestuurder heeft een rondleiding op het Malpertuisplein en kennismaking met de medewerkers voor de nieuwe leden georganiseerd. De Raad van Toezicht heeft het verslag van het bestuur over 2025 goedgekeurd, kennisgenomen van het rapport van Wolting en Versteegh Accountants die hun controle van de jaarstukken van een goedkeurende verklaring hebben voorzien. De Raad van Toezicht heeft zijn goedkeuring aan de jaarrekening gehecht en aan het bestuur décharge verleend. De artistieke resultaten, de maatschappelijke impact en het financiële resultaat van Opera Zuid, zoals uitvoerig beschreven in het bestuursverslag, zijn te danken aan de enthousiaste en volhardende inzet van de bestuurder en het volledige team van Opera Zuid, alsook de goede relaties met alle stakeholders.

De samenstelling en het rooster van aftreden van de raad ultimo boekjaar en de hoofd- en nevenfuncties van de leden van de raad zijn in het bestuursverslag opgenomen. De Raad van Toezicht is het tweede jaar van de kunstenplanperiode 2025-2028 inmiddels ingegaan met groot vertrouwen in de kwaliteit, kracht en betekenis van Opera Zuid, zonder de terechte zorgen van het bestuur omtrent de ontbrekendheid van de structurele rijksfinanciering te bagatelliseren.

Namens de Raad van Toezicht,
Truze M. Lodder - voorzitter

3. JAARREKENING

3.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2025

	31 december 2025		31 december 2024	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	(1)			
Inventaris en inrichting	141.538		165.579	
Vervoermiddelen	2.799		5.287	
Huurdersinvesteringen	<u>1.967</u>		<u>2.557</u>	
		146.304		173.423
Vlottende activa	(2)			
Debiteuren	187.742		8.670	
Belastingen en sociale verzekeringen	113.170		68.270	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>272.844</u>		<u>177.664</u>	
		573.756		254.604
Liquide middelen	(3)	791.720		341.771
		<u>1.511.779</u>		<u>769.798</u>

	31 december 2025		31 december 2024	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves en fondsen		(4)		
Algemene reserve	514.583		296.872	
Bestemmingsreserves	208.832		208.832	
Bestemmingsfondsen	<u>48.738</u>		<u>374</u>	
		772.153		506.078
Kortlopende schulden		(5)		
Crediteuren	395.639		115.811	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	62.791		52.658	
Overige schulden	<u>281.196</u>		<u>95.250</u>	
		739.626		263.720
		<u>1.511.779</u>		<u>769.798</u>

3.2 CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2025

	Huidig boekjaar €	Begroting €	Vorig boekjaar €
Eigen Inkomsten			
1. Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5)	453.882	384.008	198.754
2. Recette	0	0	4.801
3. Uitkoop/garantie	285.850	0	179.150
4. Partage	121.943	0	14.803
5. Overige publieksinkomsten	46.088	0	0
6. Publieksinkomsten buitenland	16.000	0	20.000
7. Totale Publieksinkomsten (1+6)	469.882	384.008	218.754
8. Sponsorinkomsten	13.500	13.500	13.500
9. Vergoedingen Coproductent	15.000	10.000	3.333
10. Overige Directe Inkomsten	0	0	0
11. Totaal Overige Directe Inkomsten (8+9+10)	28.500	23.500	16.833
12. Totaal Directe Inkomsten (7+11)	498.382	407.508	235.587
13. Indirecte Inkomsten	53.032	343.000	99.325
14. Private middelen - particulieren incl. Vriendenvereniging	107.046	6.500	2.454
15. Private middelen - bedrijven	0	0	0
16. Private middelen - private fondsen	224.540	25.000	54.500
17. Private middelen - goede doelen loterijen	0	0	0
18 Totale bijdragen uit private middelen (14 t/m18)	331.586	31.500	56.954
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	883.000	782.008	391.865
20. Baten in natura	0	0	0
Subsidies			
21. Totaal structureel OCW	2.058.191	2.058.191	1.979.042
22. Totaal structureel Provincie	799.000	799.000	800.300
23. Totaal structureel Gemeente	155.531	155.531	154.134
24. Totaal structureel publieke subsidie overig	0	0	0
25. Totaal structurele subsidie	3.012.722	3.012.722	2.933.476
26. Incidentele publieke subsidies	500.000	500.000	0
27 Totale subsidies	3.512.722	3.512.722	2.933.476
TOTALE BATEN (19+20+27)	4.395.722	4.294.730	3.325.341
Lasten			
	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
1. Beheerlasten materieel	461.820	455.454	453.497
2. Beheerlasten personeel	902.413	920.972	894.755
3. Beheerlasten totaal (1+2)	1.364.233	1.376.426	1.348.252
4. Activiteitenlasten materieel	584.967	569.180	357.574
5. Activiteitenlasten personeel	2.191.798	2.201.066	1.301.431
6. Totaal activiteitenlasten (4+5)	2.776.765	2.770.246	1.659.005
TOTALE LASTEN (3+6)	4.140.998	4.146.672	3.007.257
7. Saldo uit gewone bedrijfsvoering	254.724	148.058	318.084
8. Saldo rentebaten/-lasten	11.350	0	6.210
EXPLOITATIERESULTAAT (7+8)	266.075	148.058	324.294

3.4 GRONDSLAGEN VOOR DE JAARREKENING

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld en ingericht in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, die is uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Tevens is rekening gehouden met de voorschriften volgens het Handboek verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2025-2028 (hierna Handboek OCW).

Beleidsregels toepassing Wet Normering Topinkomen (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De cijfers voor 2024 zijn waar nodig geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2025 mogelijk te maken.

Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de stichting.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, verminderd met de lineair berekende afschrijvingen op basis van de geschatte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingslasten komen ten laste van de exploitatierekening. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves en fondsen

Bestemmingsreserves

Aan deze van het vermogen afgezonderde reserves is door het bestuur van de stichting onder goedkeuring van de Raad van Toezicht een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de stichting.

Bestemmingsfonds

Aan deze van het vermogen afgezonderde reserves zijn op voorschrift van het ministerie van OCW, provincie Limburg, provincie Noord-Brabant en de gemeente Maastricht een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de stichting.

Kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord. Lasten worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn. Aanschaffingen voor decors, kostuums, rekwisieten, belichtingsmateriaal voor de eigen programmering worden verantwoord in het jaar dat de voorstelling wordt opgevoerd.

Subsidies

De structurele subsidies die worden ontvangen ten behoeve van de exploitatie van voortdurende activiteiten worden als baten verantwoord in de exploitatierekening in het jaar waar de toekenning voor geldt. De subsidies worden verantwoord als het aannemelijk is dat deze worden ontvangen en Stichting Opera Zuid de condities voor ontvangst kan aantonen.

Sponsorbijdragen

Bijdragen van sponsors worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Giften

Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft.

De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

3.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Inventaris	Vervoer- middelen	Huurders- investeringen	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2025	479.229	52.855	189.051	721.135
Cumulatieve afschrijvingen	-313.650	-47.568	-186.494	-547.712
	<u>165.579</u>	<u>5.287</u>	<u>2.557</u>	<u>173.423</u>
Mutaties				
Investeringen	41.310	0	0	41.310
Desinvesteringen	0	-24.880	0	-24.880
Afschrijving desinvesteringen	0	22.392	0	22.392
Afschrijvingen	-65.351	0	-590	-65.941
	<u>-24.041</u>	<u>-2.488</u>	<u>-590</u>	<u>-27.119</u>
Boekwaarde per 31 december 2025				
Aanschaffingswaarde	520.539	27.975	189.051	737.565
Cumulatieve afschrijvingen	-379.001	-25.176	-187.084	-591.261
	<u>141.538</u>	<u>2.799</u>	<u>1.967</u>	<u>146.304</u>

Afschrijvingspercentages	%
Inventaris	20 - 33,3
Vervoermiddelen	20
Huurdersinvesteringen	25

Per balansdatum is er geen indicatie dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Kostuums, decors en rekwisieten van producties liggen opgeslagen in een gehuurde locatie, deze worden niet gewaardeerd.

VLOTTENDE ACTIVA

2. Vorderingen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren	187.742	8.670
Voorziening dubieuze debiteuren	0	0
	<u>187.742</u>	<u>8.670</u>

Dit betreft voor het grootste deel uitgevoerde werkzaamheden voor derden.
Geen van deze bedragen heeft een looptijd van langer dan een jaar.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	<u>113.170</u>	<u>68.270</u>
----------------	----------------	---------------

Overige vorderingen

Waarborgsommen	0	1.195
Vooruitbetaalde kosten	125.654	131.489
Nog te ontvangen bedragen	147.190	44.980
	<u>272.844</u>	<u>177.664</u>

3. Liquide middelen

Rabobank	788.487	338.846
ING Bank N.V.	1.921	1.921
Kas	1.311	1.004
	<u>791.720</u>	<u>341.771</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

PASSIVA

4. Reserves en fondsen

De algemene reserve laat het volgende verloop zien:

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	296.872	-65.820
Dotatie bestemmingsreserve afschrijving huistheater	0	38.772
Dotatie bestemmingsfonds provincie Limburg	-25.665	-207
Dotatie bestemmingsfonds provincie Noord-Brabant	-22.699	-167
Resultaatbestemming	266.075	324.294
Stand per 31 december	<u>514.583</u>	<u>296.872</u>

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve continuïteitswaarborg		
Stand per 1 januari	208.832	208.832
Dotatie/onttrekking	0	0
Stand per 31 december	<u>208.832</u>	<u>208.832</u>

Ten behoeve van de waarborging van de continuïteit van de organisatie is besloten tot de vorming van een reserve. De reserve is bedoeld voor het opvangen van financiële risico's die buiten de reguliere bedrijfsvoering vallen. De reserve mag maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedragen (2025: maximaal € 2.046.350) conform de richtlijn brancheorganisatie Goede Doelen Nederland.

Bestemmingsfondsen

De provincie Limburg heeft de 'Beleidsregels met betrekking tot reserves en voorzieningen bij structurele exploitatiesubsidies 2017' opnieuw geïntroduceerd. Een exploitatie-overschot/-tekort dient vanaf 2023 te worden toegerekend aan de provinciale egaliseringsreserve naar rato van de totale inkomstenstroom en deze bedraagt maximaal 15% van het verleende subsidiebedrag.

Conform de richtlijnen van de provincie Noord-Brabant wordt een egaliseringsreserve gevormd in de zin van art. 4:72 van de Awb. Deze reserve bedraagt maximaal 10% van de verleende subsidie voor het betreffende boekjaar, met een maximum van 10% van het totaal verleende subsidiebedrag bij vaststelling van de subsidie.

Bestemmingsfondsen	Subsidie 2025	Aandeel	Toerekening Resultaat	Mutatie Algemene Reserve	Saldo 2024	Saldo 2025
Ministerie OCW structureel	2.058.191	47%	0	0	0	0
Provincie Limburg structureel	424.000	10%	25.665	-25.665	207	25.872
Provincie N-Brabant structureel	375.000	9%	22.699	-22.699	167	22.866
Gemeente Maastricht structureel	155.531	4%	0	0	0	0
Totale structurele subsidie	3.012.722	69%	<u>48.364</u>	<u>-48.364</u>	<u>374</u>	<u>48.738</u>
Totale eigen inkomsten	883.000	20%				
Totaal overige niet-structurele subsidies	500.000	11%				
Totale baten	4.395.722	100%				
Resultaat reguliere bedrijfsuitoefening 2025	266.075					
Verliescompensatie eerdere jaren	0					
Saldo reguliere bedrijfsuitoefening 2025	266.075					

5. Kortlopende Schulden

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Crediteuren	<u>395.639</u>	<u>115.811</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	29.624	12.688
Pensioenen	33.167	39.971
	<u>62.791</u>	<u>52.659</u>
Overige schulden		
Reservering vakantiegeld en vakantiedagen	68.229	66.253
Nog te betalen kosten	212.927	28.258
Vooruitontvangen bedragen	40	740
	<u>281.196</u>	<u>95.250</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huur

Er bestaan huurverplichtingen betreffende de opslagruimte in de gemeente Zeeland (Noord-Brabant), looptijd contract tot 31 december 2028. De bijbehorende verplichting korter of gelijk aan 1 jaar bedraagt € 16.380. De bijbehorende verplichting van langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar bedraagt € 32.760.

Leasing

Operational Leasing

Gedurende het boekjaar 2025 heeft de stichting € 10.075 aan leasebetalingen verantwoord in de exploitatierekening. Het betreft een operational leasing van een kopieerapparaat. Het leasecontract is 11 juli 2023 aangegaan voor 72 maanden. Er resteert derhalve nog een looptijd van 42 maanden. De bijbehorende resterende verplichting korter dan 1 jaar bedraagt € 10.539. De bijbehorende verplichting van langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar bedraagt € 26.348.

Overige niet verwerkte verplichtingen

Niet in de balans opgenomen activa

In 2024 zijn subsidies toegekend in verband met de nieuwe kunstenplanperiode 2025-2028. Het ministerie van OCW, de provincies Noord-Brabant en Limburg en de gemeente Maastricht hebben voor de jaren 2025 tot en met 2028 structurele subsidies toegekend. Voor het jaar 2026 is voor een bedrag van € 3.026.290 aan subsidies te verwachten, exclusief eventueel nog vast te stellen loon- en prijsbijstellingen.

3.6 TOELICHTING EXPLOITATIEREKENING 2024

Exploitatieresultaat Opera Zuid

Het exploitatieresultaat voor 2025 bedraagt € 266.075, hetgeen € 118.017 hoger is dan begroot. Begroot was een bedrag van € 148.058. Het verschil komt met name tot stand door € 100.993 hogere inkomsten en € 5.674 lagere kosten. Voorts waren er inkomsten uit rente ten bedrage van € 11.350.

3.6.1. BATEN

De baten van Opera Zuid zijn € 100.992 hoger dan begroot.

	Huidig boekjaar €	Begroting €	Vorig boekjaar €
Eigen Inkomsten			
1. Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5)	453.882	384.008	198.754
2. Recette	0	0	4.801
3. Uitkoop/garantie	285.850	0	179.150
4. Partage	121.943	0	14.803
5. Overige publieksinkomsten	46.088	0	0
6. Publieksinkomsten buitenland	16.000	0	20.000
7. Totale Publieksinkomsten (1+6)	469.882	384.008	218.754
8. Sponsorinkomsten	13.500	13.500	13.500
9. Vergoedingen Coproductent	15.000	10.000	3.333
10. Overige Directe Inkomsten	0	0	0
11. Totaal Overige Directe Inkomsten (8+9+10)	28.500	23.500	16.833
12. Totaal Directe Inkomsten (7+11)	498.382	407.508	235.587
13. Indirecte Inkomsten	53.032	343.000	99.325
14. Private middelen - particulieren incl. Vriendenvereniging	107.046	6.500	2.454
15. Private middelen - bedrijven	0	0	0
16. Private middelen - private fondsen	224.540	25.000	54.500
17. Private middelen - goede doelen loterijen	0	0	0
18 Totale bijdragen uit private middelen (14 t/m18)	331.586	31.500	56.954
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	883.000	782.008	391.865
20. Baten in natura	0	0	0
Subsidies			
21. Totaal structureel OCW	2.058.191	2.058.191	1.979.042
22. Totaal structureel Provincie	799.000	799.000	800.300
23. Totaal structureel Gemeente	155.531	155.531	154.134
24. Totaal structureel publieke subsidie overig	0	0	0
25. Totaal structurele subsidie	3.012.722	3.012.722	2.933.476
26. Incidentele publieke subsidies	500.000	500.000	0
27 Totale subsidies	3.512.722	3.512.722	2.933.476
TOTALE BATEN (19+20+27)	4.395.722	4.294.730	3.325.341

Eigen Inkomsten

De eigen inkomsten bedroegen in totaal € 883.000, ten opzichte van € 782.008 begroot. Een positief verschil van € 100.992, voor het grootste deel verklaard door hogere publieksinkomsten (€ 85.874) met name door hogere inkomsten uit de succesvolle najaarsvoorstelling *Die Dreigroschenoper*. De indirecte inkomsten zijn begroot voor € 343.000, met daarin opgenomen € 293.000 voor de noodzakelijk externe financiering van de najaarsproductie. In de realisatie valt deze post uiteen in '14. *private middelen particulieren*' (€ 100.000) en '16. *Private middelen fondsen*' (€ 193.000). We zijn Marjorie en André Rieu bijzonder erkentelijk en dankbaar voor hun private bijdrage voor de najaarsproductie *Die Dreigroschenoper*.

Subsidies

- De structurele subsidie door het **ministerie van OCW** bedraagt € 1.985.153 per jaar voor de periode 2025 t/m 2028. De door het Ministerie van OCW in 2025 uitgekeerde subsidie inclusief indexering voor loon- en prijspeilstijging bedroeg € 2.058.191 (2024: € 1.979.042).
- De structurele subsidie door de **provincie Limburg** bedraagt € 424.000 per jaar voor de periode 2025 t/m 2028. In het boekjaar 2025 is een bedrag van € 424.000 verantwoord als subsidie Provincie Limburg. De structurele subsidie over boekjaar 2024 bedroeg € 443.789.
- De structurele subsidie door de **provincie Noord-Brabant** bedraagt € 375.000 per jaar voor de periode 2025 t/m 2028. In het boekjaar 2025 is een bedrag van € 375.000 verantwoord als subsidie Provincie Noord-Brabant. De structurele subsidie over boekjaar 2024 bedroeg € 356.511.
- De structurele subsidie door de **gemeente Maastricht** bedraagt € 155.531 per jaar voor de periode 2025 t/m 2028. In 2025 is een bedrag van € 155.531 verantwoord als subsidie gemeente Maastricht. De structurele subsidie over boekjaar 2024 bedroeg € 154.134.

Incidentele publieke subsidies

- De regionale overheden gemeente Maastricht, provincie Limburg en provincie Noord-Brabant hebben de najaarsproductie *Die Dreigroschenoper* mede mogelijk gemaakt door toezegging van incidentele subsidies, in totaal € 500.000. De gemeente Maastricht heeft Opera Zuid ondersteund met € 100.000, de provincies Limburg en Noord-Brabant elk met € 200.000. Door hun bijdragen werd een fundament gelegd voor een succesvolle fondsenwervingscampagne ter financiering van de najaarsproductie.

3.6.2. LASTEN

Lasten	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
1. Beheerlasten materieel	461.820	455.454	453.497
2. Beheerlasten personeel	902.413	920.972	894.755
3. Beheerlasten totaal (1+2)	1.364.233	1.376.426	1.348.252
4. Activiteitenlasten materieel	584.967	569.180	357.574
5. Activiteitenlasten personeel	2.191.798	2.201.066	1.301.431
6. Totaal activiteitenlasten (4+5)	2.776.765	2.770.246	1.659.005
TOTALE LASTEN (3+6)	4.140.998	4.146.672	3.007.257
7. Saldo uit gewone bedrijfsvoering	254.724	148.058	318.084
8. Saldo rentebaten/-lasten	11.350	0	6.210
EXPLOITATIERESULTAAT (7+8)	266.075	148.058	324.294

De lasten van Opera Zuid zijn in 2025 in totaal € 5.674 lager dan begroot. De lasten vallen uiteen in beheerlasten en activiteitenlasten. Deze zijn op hun beurt gesplitst in personele kosten en materiële kosten. De kosten van het eigen personeel die rechtstreeks betrokken zijn bij de producties worden toegerekend aan de activiteitenlasten. De beheerlasten zijn € 12.193 lager dan begroot. De activiteitenlasten bedragen € 6.519 hoger.

Beheerlasten

De beheerlasten lagen in 2025 € 12.193 lager dan begroot.

De materiële kosten waren € 6.366 hoger dan begroot, met name door hogere onderhoudskosten aan het gebouw. De personele kosten kwamen € 18.559 lager uit.

Activiteitenlasten

De activiteitenlasten kwamen € 6.519 hoger uit dan begroot.

De materiële kosten waren hoger dan voorzien (+/+ € 15.787) vooral door hogere marketinginspanningen voor de najaarsproductie. De personele kosten waren € 9.268 lager dan begroot.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt als volgt verwerkt in de jaarrekening:

- o Een bedrag van € 266.075 wordt toegevoegd aan de algemene reserve onder aftrek van de verplichte vorming van bestemmingsfondsen voor de provincies Limburg en Noord-Brabant.
- o Een bedrag van € 25.665 wordt uit de algemene reserve toegevoegd aan het bestemmingsfonds provincie Limburg.
- o Een bedrag van € 22.699 wordt uit de algemene reserve toegevoegd aan het bestemmingsfonds provincie Noord-Brabant.

3.6.3. WNT – VERANTWOORDING

WNT-verantwoording 2025 Stichting Opera Zuid

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Opera Zuid. Het voor Stichting Opera Zuid toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000.

Het betreft hier het algemene WNT-maximum.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2025

Bedragen x € 1

Functiegegevens

**W.K.M.
Koeken
Bestuurder
Intendant**

Aanvang en einde functievervulling in 2025	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	
Beloningen betaalbaar op termijn	146.983
subtotaal	<u>146.983</u>

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 246.000

Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

Bezoldiging

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2024

Bedragen x € 1

Functiegegevens

**W.K.M.
Koeken
Bestuurder
Intendant**

Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.941
Beloningen betaalbaar op termijn	0
subtotaal	<u>127.941</u>

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 233.000

Bezoldiging

127.941

Bezoldiging

Stichting Opera Zuid jaarverslag en jaarrekening 2025

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder
Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als
topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Dhr. J.F.M. Heuvelmans, tot 3 september 2025	Voorzitter
Mevr. T.M. Lodder, m.i.v. 3 september 2025	Voorzitter
Dhr. B.H.J. Braeken, m.i.v. 3 september 2025	Vice - voorzitter
Mevr. G.M.J.M. Stratermans	Lid
Dhr. L.L. Langevoort, tot 3 september 2025	Lid
Mevr. E. Blanksma - van den Heuvel	Lid
Mevr. S. Goetgeluk	Lid
Dhr. M. Kagenaar	Lid
Dhr. P. Tra	Lid

4. PRESTATIEVERANTWOORDING

Kwantitatief activiteitenoverzicht - Podiumkunsten (niet-orkesten)

Status spreadsheet

Volledig

Verantwoordingsjaar
KVK-nummer organisatie
Statutaire naam organisatie

2025
41078061
Stichting Opera Zuid

Standplaats (gemeente)
Eventuele 2e standplaats

Maastricht

	aantal	aantal bezoeken
Producties		
1 Grote zaal (≥ 400 zitplaatsen)	4	
2 Midden en kleine zaal (< 400 zitplaatsen)	2	
3 Online producties	0	
4 Totaal producties (1+2+3)	6	
Voorstellingen/activiteiten		
Reguliere voorstellingen		
5 Standplaats	4	3.305
6 Buiten standplaats	37	27.503
7 Buitenland	8	2.955
8 Online	0	0
9 Totaal reguliere voorstellingen (5+6+7+8)	49	33.763
Specificatie reguliere voorstellingen		
10 Gratis bezoeken (zaal)		8.940
11 Gratis bezoeken (online)		0
12 Betaalde bezoeken (zaal) (5+6+7-10)		24.823
13 Betaalde bezoeken (online) (8-11)		0
Schoolgebonden voorstellingen		
14 Zaal	5	471
15 Online	0	0
16 Totaal schoolgebonden voorstellingen (14+15)	5	471
17 Totaal voorstellingen (9+16)	54	34.234
Schoolgebonden activiteiten		
18 Op locatie	7	152
19 Online	0	0
20 Totaal schoolgebonden activiteiten (19+20)	7	152
Activiteiten aanvullend op het Kwantitatief activiteitenoverzicht in het Handboek		
21 Overige activiteiten	13	487
22 Niet schoolgebonden educatieve activiteiten	0	0
23 Begeleidende activiteiten	26	1.204
24 Registraties / adaptaties voor TV	3	57.093
25 Registraties / adaptaties voor radio	0	0
26 Registraties / adaptaties voor bioscoop	0	0

5. HANDTEKENINGENBLAD

Getekend te Maastricht, 28 april 2026

Het Bestuur van Stichting Opera Zuid

W.K.M. Koeken

Intendant - bestuurder

Namens de Raad van Toezicht van Stichting Opera Zuid, daartoe gemandateerd

Truze M. Lodder (24 apr. 2026 09:00:24 GMT+2)

Mw. T.M. Lodder

Voorzitter

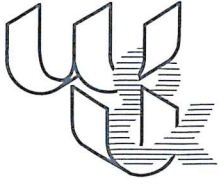
Godelieve Stratermans (28 apr. 2026 14:23:16 GMT+1)

Mw. G.M.J.M. Stratermans AA
Auditcommissie

Barry Hubertus Jozef Braeken (24 apr. 2026 09:29:01 GMT+1)

Dhr. B.H.J. Braeken
Auditcommissie

Let op: ons
postbusadres
is vervallen

Aan de Raad van Toezicht van
Stichting Opera Zuid
Malpertuisplein 60
6217 CD MAASTRICHT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Opera Zuid te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Opera Zuid op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2025 - 2028;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2025 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikkingen en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 1.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025 - 2028.

De jaarrekening bestaat uit:

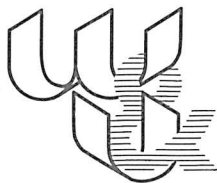
- 1) de balans per 31 december 2025;
- 2) de staat van baten en lasten over 2025; en,
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025 - 2028 en het Controleprotocol eindverantwoording verleende subsidies Gemeente Maastricht 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Opera Zuid zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2025 - 2028 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025 - 2028, het Controleprotocol eindverantwoording verleende subsidies Gemeente Maastricht 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

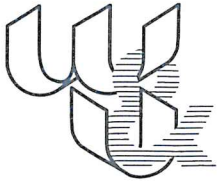
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2025 - 2028.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2025 - 2028. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikkingen en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 1.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025 - 2028.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Heerlen, 29 april 2026

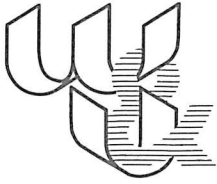
Wolting & Versteegh B.V.

J. Wolting RA

Coll.

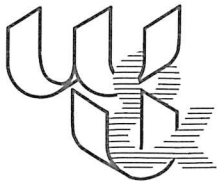

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025 - 2028 en het Controleprotocol eindverantwoording verleende subsidies Gemeente Maastricht 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties die van materieel belang zijn, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.